Ազգ
Azg
armenian daily
25 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 2002 ՈՒՐԲԱԹ 14 (2459)

Արաֆաթն Իրաքից պաշտպանություն է խնդրում

ՌԱՄԱԼԼԱ, 24 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Պաղեստինի առաջնորդ Յասեր Արաֆաթը կոչ է արել Իրաքի նախագահ Սադդամ Հուսեյնին միջոցներ ձեռնարկել Իսրայելի պաղեստինյան ժողովրդի դեմ ագրեսիան կանխարգելելու նպատակով: Այս մասին հաղորդել է INA գործակալությունը: Չորեքշաբթի Արաֆաթը նամակ է հղել Իրաքի նախագահին, ուր խնդրել է նրան «միջամտել՝ կանխարգելելու համար բարբարոսությունը եւ արյունոտ սիոնիստական ագրեսիան ընդդեմ պաղեստինյան ժողովրդի»: Համաձայն «Ռոյթեր» գործակալության, մեկուկես տարի առաջ, տառացիորեն պաղեստինա-իսրայելական հակամարտության ամենասկզբում, Հուսեյնն արդեն խոստացել էր միջամտել եւ «վերջ դնել սիոնիզմին»:

ՀԵՌԱԽՈՍ

360 րոպեն անվճար, իսկ դրանից հետո՝ 1 րոպեն 4 դրամ

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Այսպիսի արդյունքի տվեցին «Արմենտելի» եւ Հայաստանի կառավարության առավել քան 60-օրյա բանակցությունները: Ստորագրված համաձայնագիրը երեկ հաստատվեց ՀՀ կառավարության նիստում: Կառավարության կողմից ստորագրած ՀՀ արդարադատության նախարար Դավիթ Հարությունյանը նիստին հաջորդած ճեպազրույցի ժամանակ մանրամասնեց ձեռք բերված պայմանավորվածությունները:

Նախարարը հիշեցրեց, որ «Արմենտելն» իրավունք ուներ, ըստ նրան տրամադրված թիվ 60 լիցենզիայի, րոպեավճար մտցնել 1999 թ. հունվարի 1-ից՝ 8 դրամ 1 րոպեի համար: Անվճար խոսակցության համար ընկերությունը սահմանել էր ամսական 120 րոպե: Այժմ, ինչպես արդեն նշվեց, 120 րոպեից անվճար խոսակցության ժամանակահատվածը դարձել է 360 րոպե թվային հեռախոսակայանների համար՝ 900 դրամ բաժանորդավճարով: Րոպեավճարը նախատեսվող 8 դրամից իջել է 4 դրամի: Այս կարգը կսկսի գործել արդեն փետրվարի 1-ից եւ, համենայն դեպս, մինչեւ 2002 թ. վերջը սակագների նոր փոփոխություններ չեն լինի: Ինտերնետ կապի համար 1 րոպեն կարժենա 1 դրամ: 360 րոպե անվճար խոսելու հնարավորությունը տրվել է նաեւ իրավաբանական անձանց:

Տես » էջ 3

ՄԻՋՊԵՏԱԿԱՆ

Հեյդար Ալիեւին Մոսկվայում դիմավորեց վարչապետ Կասյանովը

Առաջին օրը՝ Պուտին-Ալիեւ ոչ պաշտոնական հանդիպում

2001 թ. ՌԴ նախագահ Վ. Պուտինն առաջին պաշտոնական արտասահմանյան այցը կատարեց Բաքու: 2002 թ. Ադրբեջանի նախագահն առաջին արտասահմանյան այցը կատարեց Մոսկվա: Երեկ Մոսկվա ժամանեց Հ. Ալիեւը. այցը պետական է, ինչն ինքնին ցույց է տալիս այն կարեւորությունը, որ Ռուսաստանը տալիս է Ադրբեջանի հետ հարաբերություններին, ավելի ճիշտ, դրանց բարելավմանը: Բորիս Ելցինի իշխանության տարիներին ռուս-ադրբեջանական հարաբերությունները «սառը պատերազմ» էին հիշեցնում: Ուշագրավ է, որ Հ. Ալիեւին «Վնուկովո» օդանավակայանում դիմավորեց ՌԴ վարչապետ Մ. Կասյանովը՝ պատվո պահակախմբի, նվագախմբի, հանդիսավոր շքերթի ուղեկցությամբ: Հենց օդանավակայանում ընդունելության ձեւից է երեւում, թե ինչպիսին է լինելու այցը: Երեկ տեղի ունեցավ Պուտին-Ալիեւ ոչ պաշտոնական հանդիպումը: Այսօր առավոտյան երկու պետությունների նախագահները դեմ առ դեմ կհանդիպեն, ապա նրանց կմիանան երկու պետությունների կառավարությունների անդամները: Ադրբեջանի նախագահը բանակցություններ կվարի վարչապետ Կասյանովի, արտգործնախարար Ի. Իվանովի, Մոսկվայի քաղաքագլուխ Յու. Լուժկովի հետ: Լոմոնոսովի անվ. համալսարանում Հ. Ալիեւին կտրվի պատվավոր դոկտորի կոչում:

Պետական այցի ընթացքում կստորագրվեն յոթ փաստաթղթեր, որոնց թվում՝ «Ադրբեջանի եւ Ռուսաստանի տնտեսական համագործակցության հետագա 10 տարիների զարգացման հիմնական սկզբունքների մասին», «Գաբալայի ՌՏԿ-ի վարձակալության կարգավիճակի եւ պահպանման պայմանների մասին»:

Պուտին-Ալիեւ առանձնազրույցի ընթացքում կքննարկվեն Կասպիցի իրավական կարգավիճակը, ԼՂ հակամարտության կարգավորման հեռանկարները, այլ հրատապ խնդիրներ:

«Վրացական զորքերը պետք է դուրս բերվեն Կոդորի կիրճից»

Կոֆի Անանի զեկույցը

ՄՈՍԿՎԱ, 24 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղար Կոֆի Անանը հայտարարում է, որ Կոդորի կիրճում վրացական զորքերի շարունակվող ներկայությունը եւ անորոշությունն ԱՊՀ խաղաղարար ուժերի մանդատի առնչությամբ լրջորեն բարդացնում է իրադրությունը վրաց-աբխազական հակամարտության գոտում: Ինչպես հաղորդում են ռուսական լրատվամիջոցները, այս եզրակացությունն է պարունակում ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդին ուղղված Աբխազիայի իրադրությանը նվիրված Կոֆի Անանի զեկույցը: Կոֆի Անանի կարծիքով, վրացական կողմին անհրաժեշտ է ըստ կարելվույն շուտ դուրս բերել իր ստորաբաժանումները Կոդորի կիրճից, ինչպես նաեւ շտապ կարգով որոշում ընդունել ԱՊՀ խաղաղարար ուժերի մանդատի երկարացման մասին: Միաժամանակ, «առաջընթաց էական քայլ» է համարել Կոֆի Անանը Թբիլիսիի եւ Սուխումի միջեւ լիազորությունների սահմանազատման վերաբերյալ փաստաթղթի պատրաստման աշխատանքների ավարտը ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղարի Վրաստանի գծով հատուկ ներկայացուցչի եւ ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղարի բարեկամների խմբի անդամների կողմից: Միեւնույն ժամանակ պահպանվող առարկությունները այդ փաստաթղթի առանձին դրույթների դեմ լրջորեն բարդացնում են հակամարտության խաղաղ կարգավորման գործընթացը, նշվում է զեկույցում: Այդ կապակցությամբ Կոֆի Անանը վրաց եւ աբխազ ղեկավարներին հիշեցրել է, որ իրենց անհրաժեշտ է օգտվել ստեղծված հնարավորությունից եւ սկսել բանակցությունների գործընթացը, որոնց շրջանակում կողմերն իրենք են մշակելու իրենց միջեւ գոյություն ունեցող հակասությունների լուծման տարբերակը:

Թեհրանը սպասում է Ալիեւին

ԲԱՔՈՒ, 24 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: «Իրանի ՆԳՆ ղեկավարի առաջին այցը Ադրբեջան վկայում է Բաքվի եւ Թեհրանի միջեւ կապերի զարգացման մասին», հունվարի 23-ին ԻԻՀ ներքին գործերի նախարար Աբդոլվահեդ Մուսավի-Լարիի գլխավորած ԻԻՀ պատվիրակության հետ հանդիպմանը հայտարարել է Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւը: Ինչպես նշել է Ալիեւը, երկուստեք հետաքրքրող հարցերի վերաբերյալ կարծիքների լայն քննարկումը ենթադրում է համատեղ աշխատանք այդ ուղղություններով:

Նախարար Լարին Ալիեւին է փոխանցել նախագահ Խաթամիի բարեկամական ուղերձը: Նա հայտնել է, թե Թեհրանը սպասում է Ալիեւի պաշտոնական այցին, որը կկայանա փետրվարի երկրորդ տասնօրյակում: Ըստ Իրանի ռադիոյի, Լարին շեշտել է, որ Ադրբեջանի հետ հարաբերությունների զարգացումը Իրանի արտաքին քաղաքականության առաջնահերթ խնդիրներից է: Նա կարեւորել է նաեւ իրանցի եւ ադրբեջանցի պաշտոնյաների փոխայցերը երկկողմ շահերի ապահովման առումով:

Պապը աղոթում է խաղաղության համար

Հռոմի պապ Հովհաննես Պողոսը երեկ պապամոբիլով Վատիկանից շարժվել է դեպի Իտալիայի Ասիսի քաղաք՝ սուրբ Ֆրանչեսկոյի ծննդավայրը, պատարագ մատուցելու աշխարհի խաղաղության համար: Նրան ուղեկցել են աշխարհի տարբեր կրոնների ներկայացուցիչները: Երթն ուղեկցվել է հրավառություններով: Ավելի քան 300 հոգեւոր հայրեր են մասնակցել Հռոմի պապի աղոթքին: Նրանք հավաքվել են Սուրբ Ֆրանչեսկոյի գերեզմանից քիչ հեռու տեղադրված մեծ վրանում: Պապի ելույթից հետո հնչել են բոլոր կրոնների ներկայացուցիչների աղոթքները՝ կրոնի արարողակարգի համաձայն: Մալթայից ժամանած հոգեւոր հայր Թոմաս Կալիհան ասել է. «Նյու Յորքի ահաբեկչություններից հետո ոմանք ասում էին, որ պատերազմ է սկսվել իսլամի դեմ: Բայց Հռոմի պապն այսօր ցանկանում է աշխարհին ցույց տալ, որ իսլամի եւ մյուս կրոնների միջեւ որեւէ խնդիր գոյություն չունի»: Այսուհանդերձ, ոչ բոլորն են գոհունակություն արտահայտել Հռոմի պապի նախաձեռնությունից: Իտալացի երկու կարդինալներ այն կարծիքն են հայտնել, որ աբեղաների, ռաբբիների եւ մոլլաների հետ աղոթելը խառնաշփոթություն էր առաջացրել կաթոլիկ եկեղեցու հավատացյալների շրջանում:

Ռ. Պ.

ՀԱՅ-ԱՄԵՐԻԿՅԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ

Հիմնականն ամերիկյան օժանդակության արդյունավետ բաշխման հարցն էր

Հայ-ամերիկյան միջկառավարական հանձնաժողովը երեկ ավարտեց երկօրյա աշխատանքը, որից հետո հանձնաժողովի համանախագահներ՝ ՀՀ ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարար Վարդան Խաչատրյանը եւ Եվրոպայի ու Եվրասիայի ԱՄՆ օժանդակության համակարգող դեսպան Ուիլյամ Թեյլորը կարճատեւ հանդիպում ունեցան լրագրողների հետ եւ բավականին ժլատ տեղեկություններ հաղորդեցին քննարկումների մասին:

Երկու ելույթ ունեցողները մի զգալի ժամանակահատված ողջունեցին եւ շնորհակալություն հայտնեցին միմյանց, այնուհետեւ խոսեցին արդյունավետ աշխատանքի, դրա ուղղությունների, Հայաստանին հատկացված ամերիկյան օգնության արդյունավետ ծախսման անհրաժեշտության մասին: Կոնգրեսի տրամադրած 90 մլն դոլարը եւ ընդհանրապես Հայաստանում իրագործվող մյուս ծրագրերը, ըստ Վարդան Խաչատրյանի, պետք է ներդաշնակեն աղքատության նվազեցման ծրագրին: Նախարարն ընդգծեց, որ չնայած 9 տոկոս տնտեսական աճին, ստացվող արդյունքը համաչափ չի բաշխվում: Պետք է անել անհրաժեշտը, որպեսզի բեւեռացումը մեղմվի եւ տնտեսական աճը նեղ շրջանակներին չընդգրկի:

Տես » էջ 2

ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ

Կայուն ու հաստատ երկիր ստեղծելու մտահոգությամբ

ՀՌԱԿ ատենապետ Ռուբեն Միրզախանյանի հանդիպումը Երեւանի «Վ. Թեքեյան» կրթահամալիրի մանկավարժների հետ

Մայրաքաղաքի «Վահան Թեքեյան» կրթահամալիրը հանրապետության այն չորս միջնակարգ հաստատություններից մեկն է, որ կրում է մեծ բանաստեղծ, Ռամկավար Ազատական կուսակցության հիմնադիր նախագահ Վահան Թեքեյանի անունը (նույնանուն կրթական օջախներ են գործում նաեւ Գյումրիում, Կարբիում եւ Ստեփանավանում): Երեկ այստեղ կայացավ կրթահամալիրի մանկավարժական կոլեկտիվի հանդիպումը Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցության ատենապետ Ռուբեն Միրզախանյանի հետ: Այստեղի հանդիպումները հատկապես վերջին ժամանակներս եւ հատկապես մտավորականության ներկայացուցիչների հետ հաճախակի են կազմակերպվում: Եվ դա բնական է: Նախընտրական ժամանակահատվածում մարդիկ ցանկանում են ճշտել իրենց հայացքները, առավել մոտիկից ծանոթանալ երկրում հեղինակություն եւ բարի համբավ վայելող քաղաքական, հասարակական կազմակերպությունների ղեկավարների հետ: ՀՌԱԿ-ի պարագայում այս հետաքրքրությունն առավել կարեւորվում է, քանզի կուսակցությունն արդեն հայտնել է ՀՀ նախագահական մոտալուտ ընտրություններում ՀՀ ներկայիս նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանին իր զորակցության մասին: Եվ պատահական չէ, որ Երեւանի «Վահան Թեքեյան» կրթահամալիրում երեկ առաջին հարցը վերաբերում էր հենց կուսակցության այս դիրքորոշմանը:

- Երկրին տնտեսական եւ քաղաքական կայուն վիճակ է պետք, ՀՀ ամեն մի քաղաքացի շահագրգռված պետք է լինի հենց այս կայուն վիճակին հասնելու եւ պահպանելու հարցում,- «Ո՞ւմ ընտրենք նախագահ, որ լավ ապրենք» հարցին պատասխանեց ՀՌԱԿ ատենապետ Ռուբեն Միրզախանյանը:- Ես համոզված չեմ, որ նախագահի փոփոխության դեպքում ավելի լավ կլինի: Արդեն երկար ժամանակ երկրում տնտեսական փոփոխություններ են կատարվում, որոնք ապագայի նկատմամբ վստահություն են ստեղծում, որքան էլ որոշ քաղաքական ուժեր փորձում են դա չտեսնել:

Անկախության առաջին տարիներին սփյուռքահայ շատ գործարարներ, այդ թվում Ռամկավար Ազատական կուսակցության անդամներ սկսեցին ներդրումներ անել մեր երկրում: Սակայն կարճ ժամանակ անց ազգային խանդավառությունը սկսեց մարել, որովհետեւ սփյուռքահայերի եւ ժամանակի իշխանավորների մտահղացումները չէին համընկնում: Այժմ փոխվել է իրավիճակը: Ինչպես ընդգծեց ՀՌԱԿ ատենապետը 1998-ից հետո ամենաբարենպաստ շրջան է սկսվել ռամկավար-ազատական գաղափարախոսության արդյունավետ իրականացման համար:

Հանդիպման ժամանակ մանկավարժները նշեցին, որ հիմա, հատկապես նախընտրական այս շրջանում զգալիորեն ավելացել են «ազգային փրկիչները», ովքեր իբր մտահոգված են մեր երկրի եւ մեր ժողովրդի շահերով: Ռուբեն Միրզախանյանի կարծիքով, երեկվա տաքսու վարորդն այսօր խելք է սովորեցնում գրողին ու փիլիսոփային՝ «օգտագործելով նախադասության միայն երկրորդական անդամները, իսկ մեկ-երկու մեծահարուստներ, արհամարհելով շատերի չքավորությունը, այնպիսի հսկայական, շքեղ ապարանքներ են կառուցում, որոնք տեսնելիս դժվար է պատկերացում կազմել ճաշակի մասին ընդհանրապես»: Իսկ փոքրիկ կոճակի խանութ ունեցողն այնպիսի շքեղ մեքենայով է տեղափոխում իր «թանկարժեք մարմինը», որ իրեն թույլ չէին տա աշխարհի մեծահարուստներից շատ-շատերը: Ահա հենց այս ծայրահեղությունների վերացման, տնտեսական որոշակի հավասարակշռություն ստեղծելուն են միտված ՀՀ ներկայիս նախագահի ջանքերը, որոնք ՀՌԱԿ ատենապետի հավաստմամբ, կարող են իրականանալ ժամանակի ընթացքում, քաղաքական ու տնտեսական կայուն իրավիճակի պայմաններում: Իհարկե, մեծ արագությամբ բարեփոխումներ ակնկալելը սխալ կլիներ:

Հանդիպման մասնակիցներին անշուշտ հետաքրքրում էր «Հոկտեմբերի 27»-ի դատավարությունը: ՀՌԱԿ ատենապետի կարծիքով, այս դատավարության ժամանակ պետք է ճշգրտվի ամեն ինչ. միայն այս 5 տականքնե՞րն են եղել ոճրագործության հեղինակները, թե՞ նրանց հետեւում ուժեր են կանգնած, եթե կան՝ ովքե՞ր են...

Այո, մեր երկրում բազմաթիվ հարցեր կան, որոնք կարոտ են լուծման: Դրան կկարողանանք հասնել համատեղ մտահոգությամբ, համատեղ աշխատանքով: Արագ, կտրուկ փոփոխությունները միշտ էլ լի են անկանխատեսելի հետեւանքներով: Կարեւորն այն է, նշեց Ռուբեն Միրզախանյանը, որ ստեղծենք մի երկիր, որի պառլամենտը լցված չի լինի «ծաղիկ»-ներով, մի երկիր, որտեղ անգամ ամենադաժան չարագործները կպատժվեն միայն արդար դատավարությունների ժամանակ:

Հանդիպման ժամանակ շատ հարցեր տրվեցին եւ հստակ պատասխաններ եղան: Այս մեկ կոլեկտիվի անդամների, հանդիպման մոտ 60 մասնակիցների համար շատ հարցեր պարզվեցին: Հանդիպումները կշարունակվեն:

ՍԵՐԳԵՅ ՄԵԼՔՈՆՅԱՆ

Հիմնականն ամերիկյան օժանդակության արդյունավետ բաշխման հարցն էր

Սկիզբը էջ 1

Այս պայմանավորվածությունից բացի, ամերիկյան կողմի հետ համաձայնություն արձանագրվեց սառեցնելու հայկական բանկերում այն հաշիվները, որոնք հնարավոր է ուղղվեն ահաբեկչական գործողություններին: Այդ հայկական կողմը պատրաստվեց նաեւ օրենսդրական կարգավորում տալ արտահանման վերահսկման ուժեղացմանը, որը ենթադրում է հնարավորություն չտալ Հայաստանի տարածքով քիմիական կամ զանգվածային ոչնչացման այլ զենք տեղափոխել:

Ամերիկյան կողմը պատրաստվել է օժանդակել հակակոռուպցիոն ծրագրի մշակմանը: Քննարկվել են նաեւ ծխախոտի հումքի ԱՄՆ արտահանելու չափաքանակի ավելացման, եկամուտների եւ գույքի կրկնակի հարկումը բացառելու, քաղաքացիական, քրեական եւ ընտանեկան գործերով իրավական օգնություն ցույց տալու հարցերը:

Դեսպան Ուիլյամ Թեյլորը թվարկեց այն ոլորտները, որտեղ ուղղվելու է ամերիկյան օժանդակությունը: Դրանք են էներգետիկան (ատոմային էներգիայի անվտանգություն, բաշխիչ էներգացանցերի կառավարման հանձնում), գյուղատնտեսությունը (ֆերմերային տնտեսություններին աջակցություն, գյուղմթերքների վերամշակում), կրթությունը եւ այլն: Դեսպանը եւս ընդգծեց տնտեսական աճն ամբողջ բնակչության վրա տարածելու անհրաժեշտությունը եւ խոստացավ իր երկրի աջակցությունն այդ հարցում:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

ԿԼՈՐ ՍԵՂԱՆ

Անպաշտպան հիվանդներն ու չգործող օրենքները

«Մեր բնակչության մեծ տոկոսը հիվանդ է եւ խուսափում է բժշկի դիմելուց, որովհետեւ վճարունակ չէ», ասաց «Սպառողների ազգային ասոցիացիայի» նախագահ Մելիսա Հակոբյանը, որը երեկ կլոր սեղան էր հրավիրել Լրագրողների միության շենքում՝ քննարկելու «Հիվանդների իրավունքների պաշտպանության մասին» օրենքի անհրաժեշտությունն ու բացակայության հետեւանքները: Տիկին Հակոբյանի կարծիքով, մեր հանրապետությունում անժամանակ է ստեղծվել վճարովի բժշկական համակարգը: Վճարովի բուժօգնությունը գործում է քաղաքակիրթ երկրներում, որտեղ քաղաքացիները պաշտպանված են օրենքով, եւ ծառայություն մատուցողը պատասխանատու է իր գործողությունների համար, քաղաքացին վճարում է միայն որակյալ ծառայության դիմաց: Իսկ Հայաստանում ազգաբնակչության մեծ մասը, գտնվելով ծայրահեղ աղքատության մեջ, կարիքից ելնելով հաճախ իր ունեցվածքն է վաճառում՝ հոգալու իր կամ հարազատի բուժման ծախսերը՝ հաճախ չստանալով որակյալ եւ երաշխիքային բուժօգնություն: Ասոցիացիայի նպատակն է ընդունել «Հիվանդի իրավունքների պաշտպանության մասին» նոր օրենք, որովհետեւ ՀՀ սահմանադրության 1996 թ. օրենքը ոչ թե հիվանդի իրավունքների, այլ առողջապահության պահպանման մասին է:

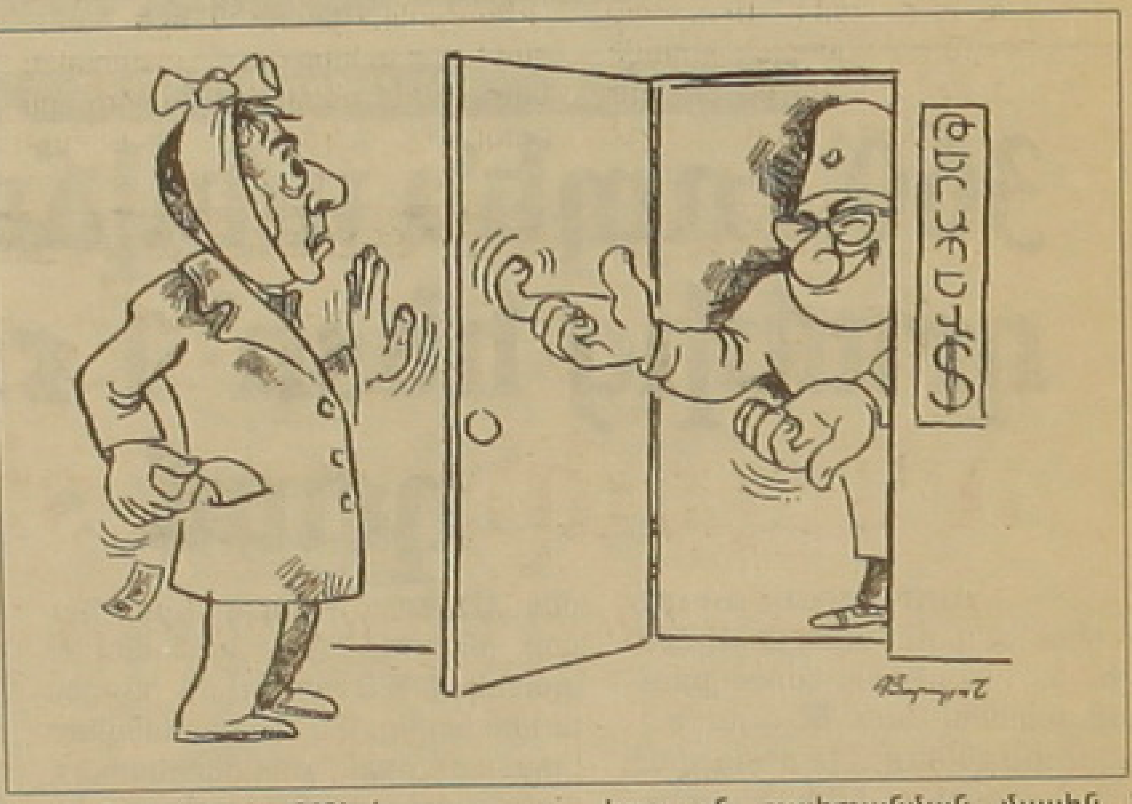

Կլոր սեղանին մասնակցում էր Ազգային ժողովի սոցիալական, առողջապահության եւ բնության պահպանության մշտական հանձնաժողովի փոխնախագահ Սամվել Հովհաննիսյանը, որի համոզմամբ՝ նոր օրենք ընդունելու անհրաժեշտություն չկա, քանի որ արդեն ընդունված օրենքում առկա է հիվանդի իրավունքների պաշտպանության մասին բաժինը, որը գուցե փոփոխության կամ լրացման կարիք ունի: Այս կարծիքը պաշտպանեցին նաեւ մի քանի բժիշկներ: Ցավոք, կլոր սեղանին չէին ներկայացել առողջապահության նախարարությունից հրավիրվածները, որոնց կարծիքն այս խնդրի շուրջ հետաքրքիր կլիներ լսել:

Ռ. Պ.

«Կարծիքը» 10 տարեկան է

1992 թ. հունվարի 26-ից սկսած ամեն շաբաթ հեռուստադիտողը Ազգային, այժմ էլ Հանրային հեռուստատեսության եթերից դիտում է «Կարծիք» հաղորդաշարը: 510 թողարկում, որոնք ներկայացրել են հասարակական կարծիքն ամենատարբեր իրադարձությունների, երեւույթների եւ հիմնախնդիրների վերաբերյալ: «Կարծիքի» եթերից իրենց տեսակետները, դիրքորոշումները, ցանկություններն ու առաջարկություններն են արտահայտել մոտ 10 հազար մարդ: Հաղորդաշարի ստեղծագործական խումբը 140 տեսաֆիլմ է պատրաստել աշխարհի տարբեր երկրների, այդ երկրներում ապրող մեր հայրենակիցների մասին: «Կարծիքն» այն հաղորդաշարն է, որ մեր հեռուստատեսությունում ստեղծեց կենդանի սոցիոլոգիան:

Հոբելյանի առիթով երեկ հաղորդման հեղինակ եւ վարող Սերգեյ Երիցյանին, ստեղծագործական խմբին շնորհավորում էին քաղաքական գործիչներ, արվեստագետներ, «Կարծիքի» ընկերները: Երգ, երաժշտություն, մաղթանքներ էին հնչում ողջ երեկո... Թերեւս «Կարծիքը» մեր հեռուստատեսության այն եզակի հաղորդաշարն է, որ տասը տարվա կյանք ունի եւ որի երկարակեցությունն արդեն իսկ խոսում է, թե ինչ մասնագիտական մակարդակով է արվում եւ որքան ճանաչում է գտել:

Երեկ **«Ազգը»** ներկայացրել էր հարցազրույց Սերգեյ Երիցյանի հետ, որտեղ հեղինակը փորձել էր նշել հաղորդման երկարակեցության բանալին: Հաղորդման հեղինակներն անցած տարիները զուր չեն համարում՝ ստեղծագործական հասունության շրջան, որն ավելի բեղմնավոր շարունակություն կունենա երկրորդ տասնամյակում:

Լիթլ-Երեւան՝ Մոսկվայում

ՄՈՍԿՎԱ, 24 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Մոսկվայում, ինչպես Նյու Յորքում, ձեւավորվում են էթնիկապես միատարր շրջաններ: Այս մասին «Իզվեստիայի» հարցազրույցում ասել է Մոսկվայի մարզի ՆԳ վարչության անձնագրային-այցագրային ծառայության վարչության պետի տեղակալ Վլադիմիր Սեդիխը: Ըստ նրա, «Մոսկվան ունի իր փոքրիկ Թիֆլիսը, Լիթլ-Երեւանը, Շանհայը, Քաբուլը եւ այլն»:

Սեդիխը պատմում է, որ ադրբեջանցիները իրենցով են արել Մոսկվայի եւ մարզի գործնականորեն բոլոր պարենային շուկաները, հայերը սեփականացրել են ավտոսպասարկումը, ուկրաինացիները զբաղվում են բնակարանների հարդարմամբ եւ կոսմետիկ վերանորոգմամբ, վրացիները առաջադիմել են ռեստորանային բիզնեսում եւ միջնորդական գործառնություններում, վիետնամցիները էժան հագուստ են ծախում, թաթարները գործում են նավթային բիզնեսում, տաջիկները աշխատում են մերձմոսկովյան կովանոցներում:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԱ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
Ֆաքս: 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ / հեռ. 529353
Համակարգ. ծառայութիւն / հեռ. 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայութիւն / հեռ. 529353
Apple Macintosh համակարգչային շարուածքը «Ազգ» թերթի
Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

ընթացիկ

«ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻ 27»

«Ես էլ այս գործում շատ հանելուկներ եմ տեսնում...»

Եթե ինքը՝ ահաբեկիչներից մեկն է տարակուսում, մյուսներն ի՞նչ ասեն

Դժվար է միանշանակ պնդելը, թե հատկապես ո՞ր գործոնների ազդեցության կամ ճնշման ներքո ամբաստանյալ Էդիկ Գրիգորյանը փոխեց իր դիրքորոշումը, սակայն փաստ է՝ երեկ «Հոկտեմբերի 27-ի» գործով դատական նիստում նա վերստին պատրաստակամորեն պատասխանում էր հարցերին: Պատասխանում էր, բայց թե այդ պատասխաններին որքանո՞վ արժե հավատ ընծայել... Ամբաստանյալի խոսքերից այնպիսի տպավորություն էր ստեղծվում, թե նա գործից գրեթե լիովին անտեղյակ է, թե հոկտեմբերի 27-ին տեղի ունեցած ողբերգությունը բացառապես պատահականությունների հետեւանք է, թե որեւէ մեկը չպիտի սպանվեր, Նաիրի Հունանյանն էլ միշտ մարդասեր է եղել եւ այլն: «Չմեղացած» Գրիգորյանին երեկ հարցաքննում էր փաստաբան Աշոտ Սարգսյանը: Դատավարության մասնակիցները երեկ, կարծես, թեթեւացած շունչ քաշեցին. ամեն դեպքում՝ ամբաստանյալը գոնե խոսում է...

Էդիկ Գրիգորյանն «ամենայն անկեղծությամբ» հաստատեց, որ իր 20 տարվա ընկեր Նաիրին, որին ինքը հրաշալի է ճանաչում, այդ օրը ԱԺ էր մուտք գործել սպանություն չկատարելու մտադրությամբ»: Իսկ թե ինչպե՞ս պատահեց, որ մարդիկ սպանվեցին, ամբաստանյալը պատասխանեց. «Ես այդպես էլ չհասկացա...»: Այդուհանդերձ, նրա շփոթված պատասխանից «մութ» կետերի թիվն այս հարցում չի պակասում: Օրինակ, ինչպե՞ս են զինված Գրիգորյանն ու Բեջանյանն այդպես հանգիստ առանց որեւէ խոչընդոտի բախվելու անցել ոստիկանների կողքով, «հաղթահարել» պահակակետը: Գրիգորյանի խոսքերին եթե հավատանք՝ այդ ամենը զուտ պատահականություն է, դեպքերի «հաջող» ընթացք: «Ես կարծում էի, թե Նաիրին ԱԺ-ում իր կոչն է ընթերցելու...», ասաց նա: Ու թեպետ հավատացնում է, որ ինքը Նաիրիից չի ստացել որեւէ հրահանգ, այդուհանդերձ այդ օրը, դեպքերի թեժ պահին, լիովին մտածված ու հաշվենկատ է գործել: «Երբ դահլիճում էիք, կրակոց լսե՞լ եք, փոխհրաձգություն եղե՞լ է», հարց ուղղվեց նրան: Ամբաստանյալը խուսափողաբար պատասխանեց, թե չի հիշում, թեպետ դժվար է ենթադրել, որ այդքան կարեւոր փաստը կարելի է մոռացության մատնել: Նա հավաստիացրեց, թե Դերենիկն այդ օրը մեկ անգամ է կրակել՝ Կարմիր նախասրահի ուղղությամբ. իսկ դահլիճում նա կրակոց չի արձակել, բացառված է: Ինչեւէ, ամբաստանյալին հարցրին նաեւ, թե Թուրքիայից նոր վերադարձած Նաիրի Հունանյանի մտածողությունն, ըստ նրա, որեւէ փոփոխություն կրե՞լ էր: Նա ժխտեց այդ տարբերակը: Սակայն ավելի ուշ ասաց. «Եթե տեսաժապավենով չտեսնեի, երբեք չէի հավատա, որ Նաիրին ընդունակ է այդ սպանությունները կատարելու»:

Գրիգորյանի ցուցմունքներից մի քանի հակասություններ էլ ի հայտ եկան: Օրինակ, ավելի վաղ ցուցմունք տալիս, Նաիրի Հունանյանն ասել էր, թե ԱԺ դահլիճի սխեման, որ իրենց ձեռքին կար, նաեւ Էդիկն էր գծել: Մինչդեռ Գրիգորյանը պնդում է, թե ինքը մինչ հոկտեմբերի 27-ը չէր տեսել ԱԺ դահլիճը, հետեւաբար չէր կարող որեւէ գծագիր ներկայացնել: Նա ենթադրեց, թե գծագրի հեղինակը Նաիրին է: Վերջինս, ինչպես պարզվեց, Գրիգորյանին բազմիցս առաջարկել է այդ օրն իրենց հետ ներխուժել դահլիճ, սակայն Էդիկը հրաժարվել է՝ ասելով, թե «ինչով կարող է՝ կօգնի, բայց ներսում տեղի ունեցող գործողություններին չի մասնակցելու»: «Ես էլ ձեզ պես այդ գործում շատ հանելուկներ ու հարցականներ եմ տեսնում», իր անմեղությունը համոզիչ դարձնելու առիթը չկորցրեց նա:

ԱՆՈՒՇ ԲԱԲԱՅԱՆ

Հյուսիսային պողոտայի բնակիչներն անհանգստացած են

Հյուսիսային պողոտայի իրականացման, մայրաքաղաքի գեղեցիկ կենտրոն ունենալու գաղափարը կարծես թե կամաց-կամաց կյանքի է կոչվում, չնայած բոլոր թերահավատություններին: Հետեւելով իրականացվող աշխատանքներին՝ հավատում ես, որ 2005 թ. իսկապես կունենանք Երեւանի նորակառույց, ժամանակակից կենտրոն: Սա, իհարկե, ուրախալի փաստ է իրենց քաղաքը սիրող բոլոր երեւանցիների համար, սակայն որոշ հանգամանքներ մի շարք երեւանցիների, ավելի ստույգ՝ ապագա Հյուսիսային պողոտայի ներկայիս բնակիչներին, այնուամենայնիվ, լուրջ մտահոգություն են պատճառում: Պողոտայի իրականացման գործով զբաղվող մեր պետական պաշտոնյաներն անընդհատ վստահեցնում են, թե իրացվելիք տարածքներում բնակվող մարդիկ անհանգստանալու պատճառ չունեն. յուրաքանչյուրին կտրվի փոխհատուցում իր տան արժեքի չափով, դեռ մի բան էլ ավելին:

Տերյան 35 (Տերյան եւ Թումանյան փողոցների խաչմերուկ) հասցեում բնակվում է Աստղիկ Հարությունյանը որդու հետ: Ընտանիքը զբաղեցնում է 110 քմ հողատարածք՝ տունը եւ տնամերձ հողամասը միասին: Այս տարածքը գնահատվել է 16409 դոլար, փոխհատուցման հետ Աստղիկ Հարությունյանին կտրվի 29 հազար դոլար: Տրվող գումարը սեփականատերերը քիչ են համարում՝ հաշվի առնելով, որ իրենց տունն իրացվող տարածքի ամենաթանկ եւ արժեքավոր տներից մեկն է, որ գտնվում է անմիջապես Թումանյան փողոցի ճակատային մասում:

Մեկ հանգամանք եւս այս ընտանիքին անհանգստանալու տեղիք է տալիս. արդեն սկսվել է իրենց տան հետ ընդհանուր պատ ունեցող հարեւան շինության իրացումը: Երեկ մեքենաները քանդեցին այդ շենքի տանիքը: Ընդհանուր պատի դեպքում, բնականաբար, Հարությունյանների տունը եւս կվնասվի:

Այս ընտանիքի անհանգստությունն, իհարկե, արդարացված է. չկա կնքված պայմանագիր, համաձայնություն ձեռք չի բերվել փոխհատուցման չափի վերաբերյալ, ի վերջո, նրանք դեռեւս շարունակում են ապրել այդ տանը, որը կարծես կամաց-կամաց սկսում է... փլվել:

ՄԱՌԼԵՆԱ ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ

Եղիցի լույս... թեկուզ անիմաստ

Երեկոյան Երեւանը միշտ էլ մեծ գրավչություն ունի, հատկապես Հանրապետության հրապարակը: Եվ, իհարկե, երբ Հանրապետության հրապարակում ես եւ ցանկանում ես ժամը իմանալ, ձեռքիդ ժամացույց ունենալու դեպքում անգամ նայում ես հրապարակի ժամացույցին, եւ, ա՜յ քեզ տարօրինակ բան, չես կարողանում տարբերակել սլաքները, ո՞ւր մնաց դրանց դիրքը:

– Ինչո՞ւ,– կհարցնեք:

Շատ պարզ մի պատճառով: Չգիտես ով եւ ինչու հրապարակի «պատի» ժամացույցի ուղիղ վերեւում լուսարձակներ է տեղադրել: Լուսարձակների «անքարք հայացքն» ուղղված է անհայտ ուղղությամբ, եւ դրա հետեւանքով ինքնալուսավորվող ժամացույցի առջեւ «աղջամուղջ» է առաջանում: Եթե երեկոյան մութն էլ գումարենք, կստացվի, որ ժամացույցն իր նպատակին ծառայում է միայն ցերեկը:

Որ հրապարակի ժամացույցով ժամը չես կարող որոշել, եւ դրա դիտավորությունը չեն ունեցել, մի կերպ հասկանալի է: Բայց ինչի՞ են ծառայում դեպի առաջ ուղղված լուսարձակները: Թերեւս հռետորական մի հարց, որ կոնկրետ պատասխան չունի:

Ենթադրենք՝ գեղագիտությանը: Եթե այդպես է, ապա տեղադրողի գեղագիտական ճաշակը «կաղում» է, քանի որ նպատակն իրագործված է բացառապես անճաշակությամբ:

Իսկ եթե լուսարձակներն ունեն ռազմավարական կամ մարտավարական նշանակություն (հասկացե՛ք, ինչպես հարմար է), ապա, ամեն դեպքում, պետք չէ «խանգարել» ժամացույցին:

Ասացինք. «... Եղիցի լույս...», բայց չասացինք՝ բառացիորեն եւ որտեղ պատահի:

ԱՂԱՎՆԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Շենքերի կառավարման երեք ձեւ

Բազմաբնակարանային շենքերի բնակիչներն իրենց շահերը կարող են ներկայացնել կամ շենքերը կառավարել լիազորագրային, հավատարմագրային կառավարման կամ համատիրությունների միջոցով: Երեկ կառավարությունում հաստատվել են 3 օրենքի նախագծեր, որոնք նպատակ ունեն կանոնակարգել այս ոլորտը: «Բազմաբնակարան շենքերի կառավարման մասին», «Համատիրության մասին» օրենքների եւ Քաղաքացիական օրենսգրքում փոփոխությունները նիստին հաջորդած ճեպազրույցի ժամանակ ներկայացնելով, քաղաքաշինության փոխնախարար Անդրանիկ Անդրեասյանը նշեց, որ, ըստ դրանց, շենքերի կառավարման մարմինների ձեւավորման համար տրվում է 6-ամսյա ժամանակ: Այդ ընթացքում Հայաստանի շուրջ 18 հազար բազմաբնակարան շենքերի բնակիչները պետք է որոշեն, թե կառավարման վերոնշյալ 3 տարբերակներից որն են ընտրում: Եթե այդ ընտրությունը չկատարվի, ապա շենքերի ընդհանուր տարածքների պահպանման պատասխանատվությունը փոխանցվում է իշխանության տեղական մարմիններին: Այսինքն՝ համայնքապետարանները պետք է որոշեն, թե ինչպես են սպասարկվելու այդ շենքերը:

Մեր այն հարցին, թե ի՞նչ է լինելու ԲՇՏ-ների հետ, քաղաքաշինության փոխնախարարը պատասխանեց, որ դրանք արդեն այժմ կոմերցիոն սկզբունքներով են աշխատում, եւ եթե կարողանան սպասարկել շենքերը, կշարունակեն գործել: Նա հնարավոր համարեց, որ բնակիչների չկողմնորոշվելու դեպքում համայնքապետարանները հնարավոր է, որ շենքի կառավարումն իրականացնեն նույն ԲՇՏ-ների միջոցով:

«Նաիրիտի» մասնավորեցման բանակցությունների հաջող ավարտ

Ինչպես տեղեկացանք ՀՀ արդյունաբերության եւ առեւտրի նախարար Կարեն Ճեշմարիտյանից, «Նաիրիտի» մասնավորեցման շուրջ օրերս սկսված բանակցությունները բրիտանական «Ռանսար գրուպ» ընկերության հետ, որը ներկայացնում էր նաեւ ուկրաինական «Ինտերկոնտակտ» ընկերությանը, հաջող ավարտ են ունեցել: Այժմ ձեռք բերված համաձայնագիրը, ըստ գործող կարգի, քննարկման է ուղարկված շահագրգիռ նախարարություններին եւ գերատեսչություններին:

Ա. Մ.

360 րոպեն անվճար, իսկ դրանից հետո՝ 1 րոպեն 4 դրամ

Սկիզբը էջ 1

Արդարադատության նախարարը հայտնեց մեկ այլ նորամուծության մասին, որը տալիս է անսահմանափակ խոսակցության իրավունք: Այսինքն՝ բնակիչը հնարավորություն ունի մինչ հերթական ամիսը վճարել 2400 դրամ եւ ստանալ ինչպես հեռախոսային անսահմանափակ խոսակցության, այնպես էլ ինտերնետ կապի հնարավորություն:

Նույն հնարավորությունն ունեն նաեւ իրավաբանական անձինք, սակայն, ավելի բարձր գումար վճարելու միջոցով: 2002 թ. այդ գումարը կկազմի 5100 դրամ, 2003 թ.՝ 6300 դրամ, 2004 թ.՝ 7500 դրամ: Սա, փաստորեն, կստիպի հատկապես պետական հաստատություններին կողմնորոշվել իրենց հատկացված միջոցների արդյունավետ եւ նպատակային օգտագործման հարցում:

«Արմենտելի» հետ պայմանավորվածություն է ձեռք բերվել նաեւ 18 ամսվա ընթացքում ստեղծել հեռահաղորդակցության սակագները որոշող հանձնաժողով, ընտրել համատեղ իրավախորհրդատու, որոնց ծախսերը կհոգան եւ «Արմենտելը», եւ ՀՀ կառավարությունը:

Հաջորդ կարեւոր հարցը, որը քննարկվել եւ արդյունավետ ավարտ է ունեցել, վերաբերում է ներդրումներին: Այսպես կոչված պարտադիր փաթեթով «Արմենտելը» պետք է առաջին 2 տարում ներդներ 100 մլն դոլար, հաջորդ 3 տարում՝ նույնպես 100 մլն դոլար, որից հետո, 5 տարվա ընթացքում, եթե «Արմենտելը» տնտեսապես նպատակահարմար գտնի՝ եւս 100 մլն դոլար: Այստեղ կատարված փոփոխությունները հետեւյալն են. 2-րդ 100 մլն դոլարը պետք է ներդրվի ոչ թե 3, այլ 4 տարվա ընթացքում: Իսկ այսպես կոչված 3-րդ այլընտրանքային ներդրումների գումարը կրճատվել է մինչեւ 65 մլն դոլար:

Դավիթ Հարությունյանը նշեց, որ մի շարք այլ կարեւոր հարցեր կամ չեն քննարկվել, կամ բանակցությունները դրանց շուրջ շարունակվում են: Սակայն ընդհանուր առմամբ նա բանակցությունները հաջող համարեց: Եթե դրանք ձախողվեին, ապա, ըստ նախարարի, կսկսվեր դատական գործընթաց, որից կողմերը խուսափում են:

Այդուհանդերձ, մի շարք սկզբունքային հարցեր լուծում չեն ստացել: Բջջային խոսակցությունների սակագները չեն իջեցվել, որի թանկության մասին բազմիցս ասվել է, միջազգային ելքի կապուղիների վարձակալման հարցը նույնպես չի քննարկվել: Եթե սրանք, ըստ նախարարի, քննարկվելիք հարցեր են, ապա «Արմենտելի» մենաշնորհի հետագա ճակատագրի հարցի քննարկումից ընկերությունը հրաժարվել է: Դա Դավիթ Հարությունյանը բացատրեց նրանով, որ բանակցություններին հրաժարվել է մասնակցել OTE-ն: Իսկ շատ հարցերի վերաբերյալ որոշումներ կայացնելու իրավունք հենց նա ունի:

Այն հարցին, թե կարելի՞ է ասել, որ կառավարությունը հաղթանակ արձանագրեց, Դավիթ Հարությունյանը դրական պատասխանեց: Նրա կարծիքով, սա նյութական հաղթանակ է, եթե նկատի առնվի, թե ինչ կար մինչ այս պայմանավորվածությունները, ինչ կլիներ, եթե բանակցությունները ձախողվեին:

Այնուամենայնիվ, դժվար է համադրել դրականն ու բացասականը եւ որոշել, թե որն է ավելի շատ: Սակայն միանշանակ է, որ «Արմենտելի» խնդիրը դեռեւս հեռու է վերջնական հանգուցալուծումից, դրա շուրջ շարունակվելու են վեճեր բորբոքվել, ինչպես նաեւ չեն դադարելու եւ ամենայն հավանականությամբ նոր թափ են ստանալու քաղաքական շահարկումները:

ՆԵՐՔԻՆ

Անկախ հանձնաժողովների ֆինանսավորումը կրճատվել է

Վերջին 2-3 տարիներին ստեղծվեցին այսպես կոչված անկախ պետական կառույցներ, որոնց ստեղծման անհրաժեշտությունն ավելի վաղ էր հասունացել: Բանն այն է, որ շուկայական հարաբերությունների խորացմանը զուգահեռ հաճախ ոտնահարվում էին պետական ու հասարակական շահերը: Հետեւաբար այդ մարմինների գոյությունն ու գործունեությունը արդարացված է: Սակայն խիստ վիճելի են նրանց ֆինանսավորման սկզբունքները, ըստ որոնց այդ կառույցներն իրենք են որոշում իրենց անհրաժեշտ ծախսերի չափը եւ ներկայացնում ԱԺ հաստատմանը: Արդյունքում, ենթադրենք, արժեթղթերի հանձնաժողովի շարքային աշխատակցի աշխատավարձն ավելի բարձր է լինում, քան հանրապետության նախագահինը, եւ առնվազն 10 անգամ մեծ է մեկ այլ պետական հաստատության հավասարազոր աշխատանք կատարող աշխատակցի աշխատավարձից: Բնականաբար, նման ահռելի տարբերություն է ստեղծվում նաեւ աշխատանքի պայմանների, տեխնիկական հագեցվածության առումով:

Արժեթղթերի պետական հանձնաժողովի օրինակը պատահականորեն առաջինը չբերվեց: Հիշեցնենք, որ այն ստեղծվել է համաձայն «Արժեթղթերի շուկայի կարգավորման մասին» օրենքի, որը մինչ խորհրդարանի ընդունումը քննարկումների երկարատեւ փուլ անցավ: 2001 թ. արժեթղթերի հանձնաժողովը պահանջել եւ ստացել էր նմանատիպ հանձնաժողովների մեջ ամենամեծ ֆինանսավորումը՝ 204 մլն դրամ: Պարզ է, որ աշխատավարձերն այստեղ ամենաբարձրն էին: Դրանք սկսվում էին 100 հազար դրամից հասնելով մինչեւ 1 մլն դրամի: Սակայն այս գումարն անգամ անբավարար էր թվում հանձնաժողովի պահանջների համեմատ եւ 2002 թ. համար պահանջվել էր ավելի մեծ գումար՝ 239 մլն դրամ: Բարեբախտաբար, նման պահանջների անտրամաբանական լինելն ի վերջո գիտակցեցին նաեւ իշխանության վերին օղակներում: Անկախ հանձնաժողովների ուռճացված ծախսերի կրճատման անհրաժեշտությունը, մինչ պետբյուջեի ընդունումը, նշեց նաեւ վարչապետ Անդրանիկ Մարգարյանը: Արժեթղթերի հանձնաժողովին 2002 թ. հատկացվեց 114,5 մլն դրամ, ինչը 89,5 մլն դրամով քիչ էր 2001 թ. հատկացված չափաբաժնից:

Հաջորդ ամենամեծ ֆինանսավորում ունեցողը տնտեսական մրցակցության պաշտպանության հանձնաժողովն էր, որն ավելի հաճախ անվանվում է հակամենաշնորհային: 2001 թ. ստացել էր 126 մլն դրամ: Այստեղ, սակայն, աշխատավարձերն ավելի նվազ էին եւ սկսվում էին 60-80 հազար դրամից: Այդուհանդերձ, 2002-ին այս հանձնաժողովին հատկացված գումարը կրճատվեց 51,5 մլն դրամով եւ կազմեց 74,5 մլն դրամ: Դա այժմ համանման կառույցներից նվազագույն ֆինանսավորում ունեցողն է:

Հաջորդ՝ էներգետիկայի սակագները որոշող հանձնաժողովն անցյալ տարի պետբյուջեից ստացել է 139 մլն դրամ: Այստեղ մեզ հայտնի են ամենաբարձր աշխատավարձերը՝ հանձնաժողովի նախագահինը՝ 200 հազար դրամ, տեղակալինը՝ 175 հազար դրամ, անդամներինը 150 հազար դրամ: Դրանք, ըստ էության, լուրջ փոփոխություններ չեն կրի, քանզի 2002-ին էներգետիկ հանձնաժողովի ծախսերը նվազեցվել են ընդամենը 10 տոկոսով (մոտ 14 մլն դրամ)՝ կազմելով մոտ 125 մլն դրամ: Նման փոքր նվազեցումը հանձնաժողովի լրատվության հարցերի պատասխանատուն բացատրեց այն փաստով, որ նախատեսվում է ընդլայնել հանձնաժողովի գործունեության շրջանակը: Նրա վրա է դրվելու նաեւ հեռահաղորդակցության եւ ջրի սակագների հաստատման խնդիրը:

Եվ վերջապես՝ գնումների պետական գործակալությունը: Միակը, որ գտնվում է գերատեսչական (ՀՀ ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարարություն) ենթակայության ներքո: 2001 թ. գործակալությանը հատկացված էր 110,5 մլն դրամ, ինչը գրեթե անփոփոխ է մնացել: 2002 թ. գործակալության ծախսերը խորհրդանշական նվազեցում են ունեցել 3,5 մլն դրամով: Գործակալության լրատվական հարցերի պատասխանատուն հիշեցրեց, որ անցյալ տարվա ընթացքում մրցույթով անցկացված գնումների արդյունքում խնայվել են 500 մլն դրամ պետական միջոցներ, հետեւաբար գործակալության գոյությունը եւ ֆինանսավորումը ոչ թե բեռ է պետբյուջեի վրա, այլ ընդհակառակը՝ նպաստում է մեծ խնայողություններ կատարելուն:

Այսպիսով, ի՞նչ եզրահանգումներ կարելի է անել: Չնայած անկախ հանձնաժողովների ֆինանսավորումը կրճատվեց, սակայն դա տեղի ունեցավ, այսպես ասած, ներքին կարգով: Այսինքն՝ այստեղ օրենսդրական փոփոխության անհրաժեշտությունը զգացվում է: Այսուհետեւ այս կառույցներին հատկացվելիք գումարը որոշելիս հարկ է նկատի ունենալ երկրի սոցիալ-տնտեսական ընդհանուր կացությունը: Այլապես անհնար է ուսուցչին բացատրել, թե ինչու է նա պետբյուջեից ստանում 10 հազար դրամ, իսկ հանձնաժողովներից որեւէ մեկի շարքային աշխատակիցը՝ 80 հազար կամ 150 հազար դրամ: Առավել եւս, որ վերջինիս աշխատանքն ավելի կարեւոր կամ դժվար չէ, քան առաջինինը: Եվ վերջինը, աշխատավարձերի անտրամաբանական տարբերության վերացման գլխավոր ուղղությունն ամենեւին էլ ամենաբարձր ստացողների անընդհատ նվազեցումը չէ մինչեւ ամենացածր ստացողների չափին հավասարեցնելը: Ընդհակառակը, այդ նվազեցմանը զուգահեռ հարկ է քայլեր կատարել ցածր վարձատրվողների վարձատրության բարձրացման եւ ինչ-որ միջնակետում տրամաբանական աշխատավարձերի սահմանման ուղղությամբ:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

«Դաշինքի մասին խոսելը խիստ վաղաժամ է»

ՀՅԴ-ն այս տարի ԼՂ կարգավորման ակնկալիքներ գրեթե չունի

2002-ի ընթացքում սպասվող իրադարձությունները քաղաքական ուժերը որակում են որպես վճռորոշ: Պատճառը, բնականաբար, ընտրությունների շեմքն է, որին կուսակցություններից մի քանիսը սկսեցին պատրաստվել դեռեւս մեկ տարի առաջ՝ մարզեր կատարվող պարբերական այցելություններով: Այդ ուժերից թերեւս ամենաակտիվներից մեկը Հայ հեղափոխական դաշնակցությունն էր, որն արդեն իսկ իր համար առաջ է քաշել 6 կարեւորագույն հիմնահարցեր: Կուսակցությունը դրանք համարում է խնդիրների այն շրջանակը, որի շուրջ հնարավոր է համարում համագործակցությունն այլ ուժերի, միավորների հետ: Հենց այս հարցերի շուրջ փորձեցինք պարզաբանումներ ստանալ ՀՅԴ խորհրդարանական խմբակցության ղեկավար Աղվան Վարդանյանից:

– Պրն Վարդանյան, որպես կարեւոր հիմնախնդիր կուսակցությունը շեշտում է այս տարի սպասվող տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունները: Կարելի՞ է դրանից ենթադրել, որ, որպես քաղաքական ուժ, ակտիվորեն մասնակցելու եք ընտրություններին, հետագա համապետական (խորհրդարանական եւ նախագահական) ընտրություններին լծակներն ուժեղացնելու համատեքստում:

– 2002-ն այդ իմաստով իսկապես վճռորոշ տարի է: Սպասվում են իրադարձություններ, որոնք ցույց կտան՝ ինչպիսին են լինելու միտումները հաջորդ առնվազն հինգ տարիներին եւ ինչպիսին՝ քաղաքականության ուղղությունը:

Ակնհայտ է, որ տեղական ինքնակառավարումը Հայաստանում լավագույնս իրացված չէ: Սակայն դա հենց այն օղակն է, որն անմիջականորեն է մասնակցում կոնկրետ մարդկանց խնդիրներին: Կա մի էական հարց. գավառ, այս մակարդակի ընտրություններում շատ ավելի մեծ նշանակություն են ստանում զուտ անձնական, խմբային, ազգակցական խնդիրները: Չափազանց կարեւոր է, որ այս անգամ քաղաքական ուժերն ակտիվորեն մասնակցեն տեղական մարմինների ընտրություններին: Վտանգ կա, որ եթե այդ ընտրություններին քաղաքական ուժերը լուրջ դերակատարություն չունենան, ապա ընտրությունների գործող մեխանիզմը միտում կունենա առավել տարածվելու եւ ներգրավվելու համապետական ընտրությունները: Դա եւ քաղաքական ուժերի, եւ հանրապետության քաղաքական ղեկավարության, երկրի հեռանկարով մտահոգված իշխանությունների խնդիրն է: Եթե քաղաքական ուժերը ռեալ դերակատարություն ունենան այս ընտրություններում, դրանով կմեծանա նրանց հնարավորությունը՝ ռեալ դերակատարություն ունենալու նաեւ մյուս ընտրություններում: Մենք շատ ենք կարեւորում տեղական ընտրությունները եւ ակտիվորեն մասնակցելու ենք՝ փորձելով տեղերում ապահովել բանիմաց, ժողովրդին հասանելի, սրտացավ իշխանություն: Սրանք զուտ բառեր չեն: Ի վերջո, կարող ենք միայն կարճ ժամանակի համար խնդիր լուծել եւ համայնքապետի օգտակարությունն ապահովել ընտրություններում, բայց եթե նա չարդարացրեց իրեն եւ վստահություն չվայելեց համայնքում, ապա տվյալ քաղաքական ուժը կարող է շատ ավելի վնաս կրել: Չէ՞ որ այդ մարդու պատճառով կվարկաբեկվի ողջ քաղաքական ուժը: Մենք այստեղ զուտ կուսակցական խնդիր չենք տեսնում: Չենք պատրաստվում այն համայնքներում, որտեղ թեկնածուների ենք պաշտպանելու, գործել միայն կուսակցական սկզբունքներով: Եթե կան բանիմաց, համայնքի վստահությունը վայելող մարդիկ, մենք, հնարավոր է, նրանց թեկնածությունը կպաշտպանենք:

– Հաջորդը, որին առավել նշանակություն եք տալիս, Լեռնային Ղարաբաղի հիմնախնդիրն է: Մասնավորապես ՀՅԴ-ն ի՞նչ հնարավոր զարգացումներ է տեսնում այս տարվա ընթացքում, եթե նկատի առնենք միջազգային հանրության ուշադրության շեղումն այդ հարցից:

– Այս հարցի հնարավոր զարգացումներից են կախված նաեւ քաղաքական կողմնորոշումների փոփոխությունների հավանականությունը եւ մեր վերաբերմունքն այս կամ այն քաղաքական ուժին:

Եթե անցյալ տարվա սկզբին հանգուցալուծման որոշակի միտումներ կային, այսօր այդ ընթացքը կանգ է առել: Մենք չափազանց կարեւորում ենք ՀՅԴ բյուրոյի եւ ԱԺ ներկայացված բոլոր ուժերի համատեղ հայտարարությունները: Այնպես որ, սկզբունքները շարադրված են: Սակայն չափազանց դժվար է ակնկալել, որ 2002-ին շատ արագ փոփոխություններ կլինեն: Դա կախված է մի քանի գործոններից, համաշխարհային պրոցեսների եւ գերտերությունների հայացքների կենտրոնացումից, ինչպես նաեւ ե՛ւ Հայաստանում, ե՛ւ Ադրբեջանում մեկնարկող նախընտրական շրջանից: Բայց հիմնական խնդիրն այստեղ շարունակում է մնալ մեր անելիքը. ոչ թե հուսալ եւ ակնկալել ուրիշների ուշադրությունը, այլ շարունակել ամրապնդել Լեռնային Ղարաբաղը, նպաստել կարգավորմանը նրա գործուն մասնակցությանը:

– Կարելի՞ է ձեր խոսքերից ենթադրել, թե, ՀՅԴ-ի գնահատականներով, ԼՂ կարգավորման գործընթացը ժամանակավորապես սառեցվել է:

– Մենք չենք բացառում եւ ոչ մի տարբերակ: Կարծես թե ընդհանուր միտումները գործընթացի ավելի դանդաղեցմանն են ուղղված: Բայց մեզանից կախվածը պիտի անենք, որ հնարավորինս արագ հանգուցալուծումը գտնվի, իհարկե, մեր հայտարարած սկզբունքների եւ Մինսկի խմբի շրջանակներում:

– ՀՅԴ-ն խիստ կարեւորում է նաեւ իր հարաբերությունները ներքաղաքական դաշտի տարբեր ուժերի հետ: Վերջին շրջանում դուք ակտիվորեն երկխոսություններ եք սկսել տարբեր կուսակցությունների հետ: Արդյոք դա նշանակո՞ւմ է, որ ՀՅԴ-ն չի բացառում խորհրդարանական ընտրություններին դաշինքային տարբերակով մասնակցելու հավանականությունը:

– Նորմալ է, որ այսօր ակտիվ քաղաքական երկխոսություններ են ընթանում: Մենք այդ կարգի հանդիպումներ սկսել ենք դեռեւս մեկուկես տարի առաջ: Այսօր դաշինքների ստեղծման մասին խոսելը խիստ վաղաժամ է: Մենք ավելի կարեւորում ենք համաձայնություններն ամենատարբեր եւ կոնկրետ խնդիրների շուրջ: Ակնհայտ է, որ որոշ քաղաքական ուժեր կազմելու են դաշինքներ, չնայած իրենց համար էլ դեռեւս պարզ չէ, թե ինչ ուժերի հետ են համագործակցելու: Ամեն դեպքում հաջորդ խորհրդարանը պիտի լինի նախընտրական ծրագրերի եւ ուղղությունների համախմբման արդյունք:

ԳՈՌ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Պ. Հայրիկյանը, Լուսինեն եւ մյուսները

Անցյալ տարվա վերջին օրերին Ազգային ինքնորոշում միավորման հրատարակչությունը լույս է ընծայել ԱԻՄ հիմնադիր-ղեկավար, խորհրդային Հայաստանի այլախոհական շարժման վետերան Պարույր Հայրիկյանի «Լուսինե» վիպակը: Հեղինակն այն գրել է 2001 թ. նոյեմբերի 18-դեկտեմբերի 4 ժամանակաշրջանում ու շարունակաբար լույս ընծայել «Հայոց աշխարհ» օրաթերթի գրական էջերում: 5000 տպաքանակով լույս տեսած վիպակի խմբագիրն է Սուսաննա Գրիգորյանը: Հայաստանի անկախության հանրաքվեի տասնամյակին նվիրված այս հրատարակության տպաքանակի 1000 օրինակի հրատարակմանն աջակցել է ԱԺ պատգամավոր Գեւորգ Դավթյանը:

Վիպակն ինքնակենսագրական բնույթ ունի: Նրանում Հայրիկյանը պատմում է «Լուսինե» պայմանական անունով աշտարակեցի ուսանողուհու հետ իր սիրահարության մասին: Սակայն Հայրիկյանը Հայրիկյան չէր լինի, եթե այդ սերը չծառայեցներ ու չստորադասեր ավելի մեծ սիրո՝ հայրենիքին ու նրա անկախության պայքարին: Եվ ահա, ընթերցողի առաջ հայտնվում են վիպակի մյուս հերոսները՝ Ազգային միացյալ կուսակցության ընդհատակյա գործունեության դեմքերը՝ ՀՀ ներկա վարչապետ Անդրանիկ Մարգարյանը, Աշոտ Նավասարդյանը, Ազատ Արշակյանը, Հարութ Կարապետյանը, Բագրատ Թարվերդյանը, Արարատ Թովմասյանը, Վալեր եւ Սուրեն Մելիքյանները, Ռազմիկ Մարկոսյանը եւ շատ ուրիշներ: Հեղինակը պատմում է ԱՄԿ-ի 1973-74-ին իրականացրած մի քանի ծրագրերի, մասնավորաբար Երեւանի պատմության թանգարանի մուտքի կամարին ամրացված Լենինի մեծադիր նկարի հրկիզման, երեւանյան շենքերի պատերին անկախական նշանախոսների գրության, թռուցիկների տարածման, «Խոսնակ ԱՄԿ-ի» անունով հանդեսի հրատարակության նախաձեռնության եւ այլ ծրագրերի մասին:

Վիպակը կարեւոր աղբյուր է Խ. Հայաստանի այլախոհական շարժման պատմությունն ուսումնասիրողների համար եւ կարդացվում է մեծ հետաքրքրությամբ: Ի դեպ, շապիկի հետեւում տպված մի ազդից տեղեկանում ենք, որ ԱԻՄ հրատարակչությունն առաջիկայում հրատարակելու է ԱՄԿ-ի համառոտ պատմությունը եւ ԱԻՄ-ի կանոնադրությունը:

Միայն մեկ ճշտում. ամեն ինչում առաջինը երեւալու իրենց մղումի մեջ, ԱԻՄ-ի առաջին շրջանի մի շարք գործիչներ երբեմն ավելորդ դափնիներ են վերագրում «Անկախություն» թերթին: Պ. Հայրիկյանը «Լուսինե»-ում եւս նման անճշտություն է թույլ տվել, գրելով. «1987 թ. հոկտեմբերի 24-ից լույս տեսնող «Անկախություն» շաբաթաթերթը ողջ «Սովետական Միության» (չակերտները Հայրիկյանինն են- Գ. Յ.) տարածքում առաջին քաղաքական այլընտրանքային պարբերականն» էր (էջ 28): Այս տեղեկությունը ճիշտ է ոչ թե ողջ Խ. Միության, այլ Խ. Հայաստանի համար. «Անկախությանը» նախորդել են 1987-ին լույս տեսած մոսկովյան «Գլասնոստը» (մայիսից, խմբ.՝ Սերգեյ Գրիգորյանց) եւ «Էքսպրես խրոնիկան» (օգոստոսից, խմբ.՝ Ալեքսանդր Պոդրաբինեկ): Այս ճշտումը կատարելով բնավ չենք նսեմացնում «Անկախություն» շաբաթաթերթի հիրավի մեծ դերը Հայաստանի անկախության վերականգնման պայքարում:

ԳԵՒՈՐԳ ՅԱՂՋՅԱՆ

ԱԶԳ միջազգային

Եվրոպայի եւ Եվրասիայի հարցերով ԱՄՆ պետքարտուղարի օգնական Էլ. Ջոնսը CNN-ին տված հարցազրույցում ընդգծեց ԱՄՆ-ի, Չինաստանի, Ռուսաստանի եւ Եվրոպայի համար Կենտրոնական Ասիայի «աշխարհաքաղաքական ահռելի նշանակությունը», «այդ տարածաշրջանը առավել լուրջ ուշադրության կարիք ունի եւ ստանում է»: Հունվարի 24-ից փետրվարի 1-ը Տաջիկստան, Ղազախստան, Ուզբեկստան, Թուրքմենստան եւ Կիրգիզիա այցելության ընթացքում Ջոնսը կքննարկի «քաղաքական, տնտեսական եւ ռազմական խնդիրներ», այս հանրապետությունների ղեկավարությանը կհասցնի ԱՄՆ-ի՝ «այս տարածաշրջանի հետ խոր եւ մասշտաբային կապե-տանը չի ողջունի Կենտրոնական Ասիայում ամերիկյան մշտական ռազմակայանների առկայությունը»: Նույնը կրկնեց նաեւ ՌԴ ՄԴԾ տնօրեն Կ. Տոցկին՝ նախ Տաջիկստանում, ապա՝ Հայաստանում:

Բրիտանական «Գարդիանը» «Ռուսաստանին գրգռում է ԱՄՆ ռազմական ներկայության ընդլայնումը իր հետնաբակում» հոդվածում գրում է. «Կենտրոնական Ասիայի նախկին խորհրդային հանրապետություններում ԱՄՆ զինուժի աճը Մոսկվային անհանգստացնում է այն առումով, որ ամերիկացիները փորձում են այս տարածաշրջանում ունենալ մշտական պլացդարմ: Անհանգստացած է նաեւ Չինաստանը: Ամերիկացիներն արդեն 1500 զինվոր-նի ռազմական ներկայություն:

Ռուսական «Կոմերսանտը» գրում է. «ԱՄՆ-ի համար Կենտրոնական Ասիայում ռազմական ներկայությունը ինքնանպատակ չէ: Ըստ էության, արդարացի էր Պակիստանում թալիբների դեսպան Աբդուլ Սալամ Զաիֆը, որն ամերիկյան ռմբահարումների հենց սկզբում ասում էր. «Պատերազմը Ուսամայի պատճառով չէ, այլ՝ Կասպից գազի եւ նավթի պաշարների»: Այն ժամանակ լրագրողներն ուշադրություն չդարձրին այդ խոսքերին»:

«Նյու Յորք թայմսը» իր հերթին ընդգծում է, որ Կենտրոնական Ասիայում ԱՄՆ ռազմական ներկայության աճն ուղղակիորեն պայմանավորված է ամերիկյան մեծ բիզնեսի շահերով:

ԱՄՆ-ը չի հեռանա Կենտրոնական Ասիայից

Ռազմական ներկայություն 141 երկրում

րի ամրապնդման ձգտումը»: «ԱՄՆ-ը ՌԴ նախագահ Պուտինի հետ քննարկում է մեր՝ Կենտրոնական Ասիայով հետաքրքրվելու պատճառները, խոսքն այս տարածաշրջանում ամերիկյան ռազմակայանների ստեղծման մասին չէ: Այսօր մեզ անհրաժեշտ է Կենտրոնական Ասիայի ռազմակայաններն օգտագործելու հնարավորությունն Աֆղանստանում հակաահաբեկչական պատերազմ վարելու նպատակով: Դա երկարաժամկետ բնույթ չի կրի», վստահեցրեց Ջոնսը:

Նախքան Ջոնսի այցելությունը, տարածաշրջանում շրջագայությունն ավարտեց ամերիկացի գեներալ Թ. Ֆրենկսը, հայտարարելով, թե «Պենտագոնը մտադիր չէ Կենտրոնական Ասիայում ստեղծել մշտական ռազմակայաններ»: Առավել պարզ արտահայտվեց ԱՄՆ պետքարտուղարի տեղակալ Ռ. Արմիթիջը. «Վաշինգտոնն այս տարածաշրջանը դիտում է իբրեւ Ռուսաստանի ազդեցության ոլորտ»: Այս հայտարարությունը միանգամից հակասում է ամերիկացի մեկ այլ պաշտոնյայի՝ Կոնգրեսում սենատորների մեծամասնության ղեկավար Թ. Դաշելի մի քանի օր առաջ Ուզբեկստանում արած հայտարարությանը. «Մենք մեծացնելու ենք ամերիկյան ներկայությունն այստեղ, նպատակ ունենալով պաշտպանել Կենտրոնական Ասիայում ԱՄՆ-ի շահերը: Մեր ներկայությունը տարածաշրջանում այսուհետ լինելու է երկարաժամկետ»:

Վերլուծաբանների գերակշիռ մասը կարծում է, որ ԱՄՆ-ը Կենտրոնական Ասիայից դժվար թե այլեւս հեռանա: «Ասոշիեյթեդ պրես» գործակալությունը հիշեցնում է, որ այսօր ամերիկացիները ռազմական ներկայություն ունեն աշխարհի 141 պետություններում: Ըստ վերլուծաբանների, ԱՄՆ-ը Աֆղանստանի պատերազմը ծառայեցնում է իր աշխարհաքաղաքական շահերին: Ռուսաստանը, Չինաստանը, Իրանը ոգեւորված չեն Կենտրոնական Ասիայում ամերիկյան օր-օրի ավելացող ներկայությամբ: ՌԴ Պետդումայի նախագահ Գ. Սելեզնյովն օրերս ասաց, որ «Ռուսաս-

են տեղակայել Ուզբեկստանի Խանաբադ քաղաքում, Տաջիկստանի հետ ստորագրել են երկրի օդակայանները օգտագործելու համաձայնագիր, Կիրգիզիայի մայրաքաղաքի «Մանաս» օդակայանում սպասվում է առնվազն 3.000 ամերիկացի զինվորականների վայրէջքը: Կենտրոնական Ասիայի հինգ հանրապետություններից միայն Թուրքմենստանն է հակադրվում ամերիկյան ճնշումներին՝ թույլ չտալով ԱՄՆ-ին զինուժ տեղակայել երկրի տարածքում»: Նշենք, որ չորեքշաբթի օրը գեներալ Ֆրենկսը Բիշքեկում ստորագրեց ԱՄՆ-ի եւ Կիրգիզիայի միջեւ 2002-2003 թթ. ռազմական համագործակցության նախագիծը:

Թվում է՝ Աֆղանստանում հակաահաբեկչական պատերազմը ավարտվել է, տապալվել է թալիբյան ռեժիմը, մոլլա Օմարը, ինչպես պնդում են ամերիկացիները, մոտոցիկլետով հեռացել է Աֆղանստանից, Ուսամա բեն Լադենը հավանաբար Աֆղանստանում չէ: Սա, անշուշտ, չի խանգարում ամերիկացիներին ռազմական ներկայություն ապահովել եւ ամրապնդել. Աֆղանստանին եւ Պարսից ծոցին հարող 13 պետություններից 9-ում ԱՄՆ-ն արդեն ու-

Փորձագետ Ռիչարդ Բաքլերը նշում է, որ ԱՄՆ-ը խստորեն շահագրգռված է թուլացնելու իր կախվածությունը Սաուդյան Արաբիայի նավթից, դրա համար անհրաժեշտ է Կասպից նավթը եւ գազը Թուրքմենստանի, Աֆղանստանի եւ Պակիստանի տարածքներով հասցնել Կարաչիի նավահանգիստ:

«Այժմ Վաշինգտոնում վճռել են վերակենդանացնել աֆղանական նախագիծը: Մյուսը Բաքու-Թբիլիսի-Ջեյհանն է, որով ադրբեջանական նավթը պետք է հասնի Թուրքիա՝ շրջանցելով Ռուսաստանը: Ամերիկացիների ակտիվություն է նկատվում ոչ միայն Կենտրոնական Ասիայում, այլեւ Կասպիցից արեւմուտք: Մասնավորապես, Պենտագոնը ուշադրությամբ հետեւում է Վրաստանի Վազիանիի նախկին ռուսական ռազմակայանին», գրում է «Կոմերսանտը»:

Դիվանագիտական աղբյուրները պնդում են, որ երեկ սկսված Ադրբեջանի նախագահ Հ. Ալիեւի Մոսկվա այցելության ընթացքում քննարկման հիմնական թեմաներից է Բաքվում եւ Քյուրդամիրում ՆԱՏՕ-ական ռազմական ներկայություն ստեղծելու հավանությունների հարցը:

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

ԱՆԿԱՐԱ

Թուրքիայում ԱՄՆ դեսպանը հանդիպեց Մեջլիսի նախագահին

Օրակարգում Իրաքի դեմ ամերիկյան ռազմական գործողությունների հարցն էր

Հունվարի 23-ին Անկարայում ԱՄՆ դեսպան Ռոբերտ Փիրսոնը Թուրքիայի ազգային մեծ ժողովում՝ Մեջլիսում այցելեց նրա նախագահ Օմեր Իզգիին: Այցելության ընթացքում նա անդրադարձավ վարչապետ Բյուլենթ Էջեւիթի ԱՄՆ կատարած այցին, մասնավորապես նշելով, որ այցը հաջողվել է, իր երկիրը գոհունակությամբ է հյուրընկալել Թուրքիայի վարչապետին եւ թուրք-ամերիկյան համագործակցությունը ռազմավարական հարթությունից փոխադրվել է տնտեսական հարթություն: Օմեր Իզգին գովեստի խոսքեր շռայլեց ԱՄՆ-ի հասցեին, հայտնելով թուրքական պետության երախտագիտությունը բարեկամության, համագործակցության եւ ռազմաքաղաքական անվերապահ աջակցության համար:

Դեսպան Փիրսոնը, ինչ խոսք, Մեջլիսի նախագահ Իզգիին էջեւիթի այցի առնչությամբ գոհունակություն հայտնելու, համապատասխանաբար գովեստի խոսքեր լսելու համար չէր այցելել: Նրա այցելությունը պետք է լուրջ պատճառներ ունենար: Դրանցից գլխավորն, ըստ երեւույթին այն տարաձայնությունն էր, որ Իրաքի դեմ ռազմական գործողություններ ձեռնարկելու հարցում Բուշ-էջեւիթ հանդիպմանն առաջացել էր կողմերի միջեւ: Ի դեպ, էջեւիթը Վաշինգտոն մեկնելիս առաջնորդվում էր հենց այդ տարաձայնությունները հարթելու գլխավոր նպատակով, իսկ թուրքական քաղաքական շրջանակներում նրա այցը բնութագրում էին պատմական եւ համարում 2002 թվականի կարեւորագույն քաղաքական իրադարձությունը Թուրքիայի համար:

Այժմ հարց է ծագում. եթե խնդրո առարկան տարաձայնություններն են, ապա ինչո՞ւ ԱՄՆ դեսպանը Թուրքիայի վարչապետին դիմելու փոխարեն ընդունելություն է խնդրում Մեջլիսի նախագահից: Այն պատճառով, որ Իրաքի դեմ ռազմական գործողությունների դիմելու ԱՄՆ-ի պատրաստակամության առնչությամբ էջեւիթը ամենայն հավանականությամբ հակադրվել է Բուշին եւ իր հակադրությունը պատճառաբանել գործողություններին Մեջլիսի բացասական վերաբերմունքով:

Թերեւս ԱՄՆ դեսպանի այցելությունը Մեջլիսի նախագահին այդ վերաբերմունքը դրականի վերածելու առաջադրանքով է կատարվում, որպեսզի էջեւիթը Բուշին հակադրվելու պատճառ չունենա, ինչպես նաեւ Իրաքի դեմ ամերիկյան ռազմական գործողությունների իրականացման դեպքում թուրքական կառավարությունը հնարավորություն ձեռք բերի Մեջլիսի հետ կիսել Թուրքիայի վրա այդ գործողությունների բացասական հետեւանքներից բխող պատասխանատվությունը: Ի վերջո չմոռանանք, որ այդ գործողություններում թուրքական քաղաքական շրջանակներն Իրաքի մասնատման լուրջ վտանգ են տեսնում, իսկ մասնատումը նույնացվում է տվյալ երկրի Թուրքիային սահմանակից հյուսիսային հատվածում քրդական պետականության ստեղծման վտանգի հետ:

ՀԱԿՈԲ ՉԱՔՐՅԱՆ

Էջեւիթը փոխում է խոսելու տոնը

Նպատակ ունենալով տպավորել նախագահ Բուշին, Թուրքիայի վարչապետ Էջեւիթն իր ԱՄՆ կատարած այցելության նախօրյակին հայտարարեց, որ այսուհետ վերացվում է Հայաստանի քաղաքացիների նկատմամբ կիրառվող այցագրային ռեժիմը: Բայց հենց այցելությունն ավարտվեց եւ տուն վերադարձավ, նա ազատ զգաց իրեն փոխելու խոսելու տոնը եւ որոշ կոշտ արտահայտություններ անելու Հայաստանի հասցեին:

Անկարայում թուրքական մամուլին նա տեղեկացրել է, որ նախագահ Բուշը շնորհակալություն է հայտնել իրեն հայ զբոսաշրջիկներին ընձեռված՝ հեշտությամբ վիզա ստանալու հնարավորության համար: Բայց Բուշի այն հարցին, թե արդյոք նա մտադի՞ր է այլ միջոցներ էլ գործի դնել՝ բարելավելու թուրք-հայկական հարաբերությունները, էջեւիթը պատասխանել է, որ ոչ մի նոր քայլի չի դիմի մինչեւ Հայաստանը չկատարի հետեւյալ չորս պարտավորությունները.

ա) Հայաստանը պետք է դադարեցնի Թուրքիային անհարմար դրության մեջ դնելը՝ անընդհատ վանկարկելով «ենթադրյալ» ցեղասպանության մասին:

բ) Ղարաբաղը պետք է վերադարձվի Ադրբեջանին:

գ) Ադրբեջանցի փախստականներին պետք է թույլատրվի վերադառնալ իրենց տները՝ Ղարաբաղում:

դ) Հայաստանը պետք է միջանցք բաց անի Նախիջեւանի եւ Ադրբեջանի միջեւ:

Թուրքական կառավարությունը տարիներ շարունակ մերժել է առանց նախապայմանների դիվանագիտական հարաբերություններ հաստատելու Հայաստանի առաջարկը: Այժմ ուղղակի ծիծաղելի է, որ Թուրքիան ինքն է նախապայմաններ դնում: Հետաքրքիր է, թե ինչպես կվերաբերվեր աշխարհը, եթե գերմանական կառավարությունը հայտարարեր, որ Իսրայելի հետ հաշվի չի նստելու, մինչեւ վերջինս չդադարեցնի «ենթադրյալ» Հոլոքոստի մասին վանկարկել:

ՀԱՐՈՒԹ ՍԱՍՈՒՆՅԱՆ,
«Կալիֆոռնիա կուրիեր»

Պաղեստինցիներն առաջին անգամ հեռակառավարվող արկ են արձակել

Իսրայելական տանկերով շրջափակված պաղեստինյան Ռամալլա քաղաքում անցյալ գիշեր պաղեստինցիները հեռակառավարվող արկ են արձակել: Իսրայելական տանկերից մեկը վնասվածք է ստացել: Իսրայելական բանակի աղբյուրները հաղորդում են, որ վնասվածքը թեթեւ է, անձնակազմի անդամներից որեւէ մեկը չի տուժել: Միաժամանակ իսրայելցիները զարմանք են արտահայտել պաղեստինցիների կողմից նման հակատանկային զենքի օգտագործման առնչությամբ:

Իսրայելի հատուկ ծառայությունների ներկայացուցիչները գտնում են, որ հեռակառավարվող արկերը Գազայի հատված կարող էին բերվել մաքսանենգ ճանապարհով, Եգիպտոսին սահմանամերձ Ռաֆիահի սահմանային անցակետից, ապա տեղափոխվել Սամարիա: Չի բացառվում նաեւ զենքի մաքսանենգ ներբերումը Հորդանանից:

Պ. Ք.

Բուշի զոքանչը տուժել է «Էնրոնի» սնանկացումից

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 24 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: ԱՄՆ նախագահ Ջորջ Բուշը երեքշաբթի վրդովմունք է արտահայտել այն վիճակի առնչությամբ, երբ սնանկացած Enron էներգետիկական ընկերության բանվորներն ու ավանդատուները չգիտեին ընկերության ֆինանսական խնդիրների մասին: «Ինձ զայրացնում է այն, որ աշխատակիցները չեն իմացել Enron ընկերության վերաբերյալ բոլոր փաստերի մասին: Իմ սեփական զոքանչը ընկերության բաժնետոմսեր էր գնել անցած ամառ, որոնք հիմա ոչինչ չարժեն»,- ասել է Բուշը: «Ասոշիեյթեդ պրեսի» համաձայն, նա չի հայտնել, թե ինչքան գումար է կորցրել իր զոքանչը:

Սպանվեց Սաբրայի եւ Շաթիլայի կոտորածների անմիջական իրականացնող Էլի Հոբեյկան

Բեյրութի հյուսիս-արեւելյան Հազմիյե զանգվածում հինգշաբթի առավոտյան իրականացված ահաբեկչությունից սպանվել է հինգ մարդ: «Նովոստի» գործակալությունը հաղորդում է, որ սպանվել են Լիբանանի էներգետիկայի նախկին նախարար եւ այժմ խորհրդարանի պատգամավոր Էլի Հոբեյկան եւ նրան ուղեկցող չորս անձինք: Նրանք եղել են մեքենայի մեջ, որը, ինչպես ենթադրվում է, պայթեցվել է հեռաղեկավարվող հարմարանքի օգնությամբ: Պայթյունից տուժել են շրջակա տների բնակիչները, որոնց դուրս են բերում փլատակներից: Տուժածների մի մասը ծանր վիճակում է: Դեպքի վայրը շրջափակված է, փրկարարական աշխատանքները ղեկավարում է Լիբանանի ներքգործնախարար Իլյաս Մուրը:

Էլի Հոբեյկան հայտնի է նրանով, որ 80-ական թ.թ.-ին գլխավորել է քրիստոնյա փաղանգականների կուսակցության ռազմականացված ջոկատները, այսպես կոչված «Լիբանանյան ուժերը»: 1982 թ. Հոբեյկան անմիջական մասնակցություն է ունեցել շուրջ 800 պաղեստինցի փախստականների ֆիզիկական ոչնչացմանը, որոնք տեղակայված էին լիբանանյան Սաբրա եւ Շաթիլա ճամբարներում:

Լիբանանյան աղբյուրները հաղորդում են, որ Հոբեյկան երկու օր առաջ հանդիպել է բելգիական պատվիրակության հետ, որն այցելել էր Լիբանան: Նա պնդել է, որ իր ձեռքի տակ կան փաստաթղթեր, որոնց վկայությամբ, Շարոնը նախապես տեղյակ է եղել պաղեստինցիների սպանդի կազմակերպման մասին: Վերջին տարիներին Հոբեյկան զբաղվել է քաղաքականությամբ եւ սերտ կապեր է ունեցել Սիրիայի հետ: Լիբանանի նախագահ էմիլ Լահուդը մեղադրել է Իսրայելին Հոբեյկայի սպանության համար, պնդելով, որ Իսրայելը շահագրգռված էր ոչնչացնելու նրան, քանի որ նա պատրաստ էր վկայություն տալու Իսրայելի վարչապետի դեմ եւ ներկայացնելու «Իսրայելի ներկայացրած պատմությունից բոլորովին այլ պատմություն»:

Մշակույթ

Ինչպես ներկայացվող մենագրության հենց սկզբում հեղինակն է նկատել տալիս՝ «վերջին տարիներին հայ պատմագիտության մեջ թուլացել է ուշադրությունը խորհրդային Հայաստանի պատմության հիմնախնդիրների ուսումնասիրման նկատմամբ»: Այդ բացը մասամբ ծածկելու է կոչված ՀՀ կառավարությանն առընթեր Արխիվային գործի վարչության պետ Ամատունի Վիրաբյանի «Հայաստանը Ստալինից մինչեւ Խրուշչով ու հասարակական-քաղաքական կյանքը (1945-1957 թթ.)» աշխատությունը, որը հեղինակսամբ նոր, համեմատաբար մի քիչ թույլատու տեսական քաղաքականությունը, ապացուցում է, որ իշխող վարչակարգն ամեն կերպ փորձում էր օգտագործել եկեղեցին իր քաղաքական շահերի համար, հատկապես սփյուռքում:

Չորրորդ գլուխը վերնագրված է՝ «Ստալինիզմի հետեւանքների վերացումը եւ խրուշչովյան բարեփոխումների սկիզբը»: Այս գլխում, կենտրոնում՝ Մոսկվայում տեղի ունեցող վերնախավային խարդավանքների եւ փոփոխությունների որոշիչ գործոնի հետ սերտ աղերսի պայմաններում, Ա. հայրենադարձներն ու նրանց սերունդները դարձան «հանրապետության լիիրավ քաղաքացիներ» (էջ 81): Ի՞նչ լիիրավության մասին կարող է խոսք լինել, երբ հիշյալների նկատմամբ քաղաքական կյանքում եւ տեսական ու ռազմական գաղտնիք ունեցող օբյեկտներում խտրականություն էր կիրառվում ընդհուպ խորհրդային իշխանության փլուզումը, որոնց օրինակներով լեցուն են հեղինակի օգտված արխիվները: Ինքը՝ Վիրաբյանը, ընդամենը մի քանի էջ առաջ (էջ 73) գրում է, որ հայրենադարձները Խ. Հայաստանում քաղաքական վստահու-

Հայաստանի պատմությունը Ստալինից Խրուշչով անցման ժամանակաշրջանում

նակի դոկտորական աստիճանի հայցման ատենախոսությունն է: 238 էջ ծավալով այս գիրքը լույս է ընծայել «Գիտություն» հրատարակչությունը եւ տպագրվել է ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտի գիտական խորհրդի որոշմամբ:

«Երկու խոսք» առաջաբանին հաջորդում են գրքի վեց բաժինները: Սկզբում Ա. Վիրաբյանը ներկայացնում է ուսումնասիրության թեմայի շուրջ առկա հիմնական գրականության եւ աղբյուրների տեսությունը: Հայտնելով, որ այս մասին առկա մենագրությունները գրվել են խորհրդային ժամանակաշրջանում, հեղինակն իրավամբ դրանց գիտական արժեքը հիմնականում գածր է գնահատում, քանի որ դրանք միակողմանի են գրված:

«Հանրապետության սոցիալ-տնտեսական իրավիճակը» վերնագիրը կրող առաջին գլխում ներկայացվում ու վերլուծվում է հետպատերազմյան առաջին տարիներին Խ. Հայաստանի տնտեսության, մասնավորաբար արդյունաբերության ու գյուղատնտեսության ու բնակչության սոցիալական շատ ծանր իրավիճակը: Հեղինակը կարծիք է հայտնում, որ այդ իրադրության համար մեղքի իր կարեւոր բաժինն ունի նաեւ Խ. Միության հասարակական-քաղաքական ամբողջատիրական վարչակարգը եւ ոչ միայն Ստալինի անձը:

«Միջազգային նոր հարաբերությունները եւ դրանց անդրադարձը հանրապետության հասարակական-քաղաքական կյանքում» խորագրով երկրորդ գլխում, առանձին բաժիններում քննարկվել են այնպիսի կարեւորագույն համազգային հիմնահարցեր, ինչպիսիք են խորհրդային եւ թուրքական հարաբերություններն ու հայկական հողերի վերատիրման ու մեծ հայրենադարձության կազմակերպման եւ իրագործման հարցերը: Բազմաթիվ փաստերի մեջբերումով, Ա. Վիրաբյանը ներկայացնում է հայրենադարձների սոցիալ-տնտեսական ու կենցաղային ահավոր վիճակը:

Երրորդ գլուխը նվիրված է հետպատերազմյան տարիներին Կոմկուսի եւ տեսական մարմինների՝ կյանքի բոլոր ոլորտների վրա վերահսկողության էլ ավելի ամրապնդման խնդիրներին: Առանձին բաժին հատկացվել է քաղաքական շարունակվող բռնաճնշումներին ու 1949 թ. աքսորին: Հետաքրքրական է «Եկեղեցին ամբողջատիրության համակարգում» բաժինը, ուր հեղինակը, ներկայացնելով Հայ եկեղեցու

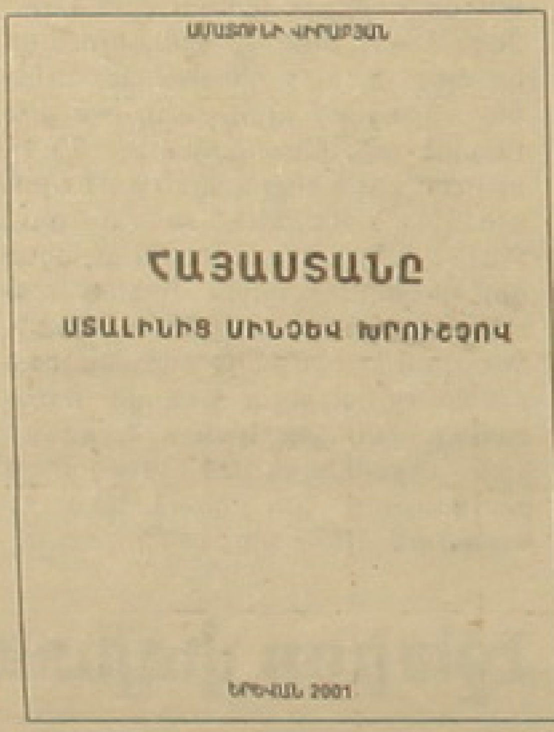

Վիրաբյանը ներկայացնում է դրանց հայաստանյան անդրադարձները հատկապես Հայկոմկուսի ղեկավարության մեջ:

«Վերջաբանում» ի մի են բերված մենագրության հիմնական արդյունքները:

Հեղինակն իր աշխատանքում օգտագործել է արխիվային հարուստ սկզբնաղբյուրներ, մասնավորաբար՝ Հայկոմկուսի կենտկոմի արխիվը (ներկայումս՝ հասարակական-քաղաքական կազմակերպությունների փաստաթղթերի կենտրոնական պետական արխիվ). այդ փաստաթղթերի զգալի տոկոսը սույն մենագրությամբ առաջին անգամ է դրվում գիտական շրջանառության մեջ:

Ներկայացվող գրքի առնչությամբ ունենք մի քանի նկատողություններ.

- Հայկական հողերի վերադարձի հարցում արեւմտյան մի քանի գործիչների հայանպաստ դիրքորոշումները ներկայացվել են որպես հայոց պահանջատիրության նկատմամբ նրանց աջակցություն՝ չանդրադառնալով նրանց այդ դիրքորոշման պատճառներին (հիմնականում՝ հայազգի մեծ ընտրազանգվածի քվեներին արժանանալու ձգտում):

- Հիմնովին անտեսվել է Մեծի տանն Կիլիկիո կաթողիկոսության ու նրա գահակալ Գարեգին Ա Հովսեփյանցի կարեւոր դերակատարությունը հողային պահանջատիրության եւ մեծ հայրենադարձության հարցերում:

- Հեղինակը բազմիցս գրում է, որ հայրենադարձության թույլտվության լուրն աննախընթաց ոգեւորությամբ ողջունվեց սփյուռքահայ բոլոր շրջանակների կողմից՝ առանց նշելու հայրենադարձության դեմ հայ կաթոլիկների պատրիարք-կաթողիկոս Կարդինալ Աղաջանյանի թունդ թշնամական դիրքորոշումը:

- Հեղինակը գրում է, որ հայրենադարձները ... թյուն չէին վայելում եւ բերում է իր տեսակետը հաստատող մի օրինակ:

- Հեղինակը կարծիք է հայտնում, որ հայկական հողերի վերադարձի հարցը զուտ խորհրդային եւ թուրքական հարց էր եւ նեղուցների կարգավիճակի հարցը բարձրացնելով հարցը միջազգայնացվեց՝ «դրանով իսկ թաղելով հայկական տարածքների խնդիրը» (էջ 63): Միամտություն կլիներ հավատալ, որ հայկական հողերի վերադարձի հարցը չէր միջազգայնացվելու: Արեւմտյան երկրների պետական արխիվների նյութերը հիմնովին հերքում են Վիրաբյանի վերոնշյալ տեսակետը:

- Հեղինակը գործածում է «ամերիկյան ազգ» բառակապակցությունը (էջ 61): Մեզ համար սա անհասկանալի է, դեռեւս Վիրաբյանի մոտ «ազգ» հասկացությունը տարբերվում է մեր ըմբռնումից:

- Եվ վերջապես, մի քանի նկատողություն այնպիսի երեւույթների մասին, որոնք առկա են ոչ միայն ներկայացվող գրքում, այլեւ վերջին տարիներին լույս տեսնող հրատարակություններում.

ա) փորձելով մեջբերումները կատարել հայերեն բնագրի ուղղագրությամբ, արդյունքում ստացվում է ուղղագրական իսկական Բաբելոն,

բ) հրատարակչական ծախսերը փոքրացնելու նպատակով տողամիջյան տարածք չի թողնվում, ինչը հոգնեցնում ու նյարդայնացնում է ընթերցողին,

գ) նույն պատճառով բացակայում են օգտագործված աղբյուրների, հիշատակվող անձնանունների, տեղանունների եւ այլ ցանկեր, որոնց հետեւանքով հրատարակությունից հետագայում օգտվելը դառնում է անհնար կամ տաժանակիր աշխատանք,

դ) փոքր տպաքանակը (Ա. Վիրաբյանի գիրքը լույս է տեսել ընդամենը 160 օրինակ տպաքանակով):

Այս բացասական երեւույթների վերացմանը կամ նվազագույնի հասցնելուն պետք է օժանդակի ՀՀ կառավարության, ՀՀ-ի ու արտերկրի բարեգործների եւ հաստատությունների համատեղ ֆինանսական միջոցով ստեղծվելու կոչված «Հայկական ուսումնասիրությունների հրատարակության ֆոնդը», որի ստեղծումն ավելի քան անհրաժեշտություն է:

Ա. Վիրաբյանին հաջողվել է ընթերցողի դատաստանին ներկայացնել մի աշխատություն, որն ընթերցվում է մեծ հետաքրքրությամբ:

ԳԵՎՈՐԳ ՅԱԶԸՃՅԱՆ

Աշխարհում միակը

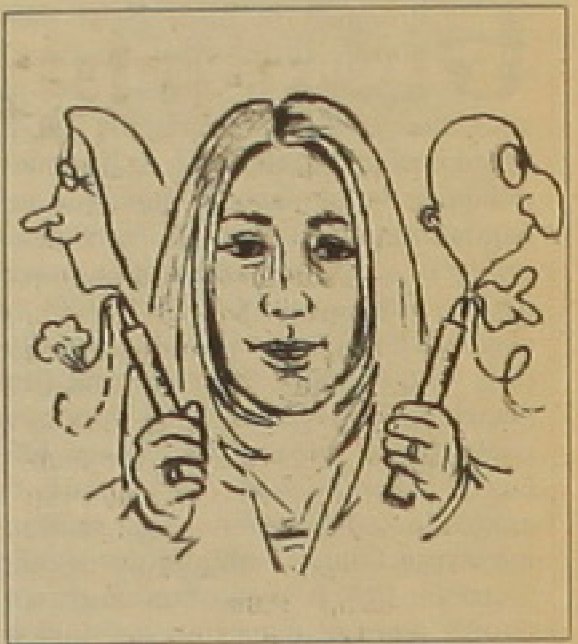

Ես միշտ հիացմունքով եմ դիտում Ագնեսա Ավագյանի ծաղրանկարներն ու շարժերը, որոնք հրապարակվում են «Հայաստանի Հանրապետություն» թերթի էջերում եւ ցուցադրվում ցուցահանդեսներում: Դրանք պարզ են, կրքոտ եւ հետաքրքիր: Նույնիսկ անշունչ առարկաներն ասես կյանք են ստանում: Ագնեսան հետաքրքիր եւ յուրօրինակ կերպով ցուցադրում է բազկաթոռ, որը համառորեն ուզում է հեռանալ բարձրաստիճան պաշտոնատար անձից: Թեմային հումորային մոտեցումը եւ դրա հետ մեկտեղ իմպրովիզացիան նկարին հաղորդում են խոր իմաստ եւ հետաքրքրություն:

Դրանք բնապատճենումներ չեն. նա ունի իր մեկնաբանությունը, սեփական փիլիսոփայական մտածողությունը: Շարժերում Ագնեսան մարդու մեջ գտնում է ամենածիծաղելին՝ ընդգծելով նրա բնավորությունը: Չնայած չափազանցություններին, նրա շարժերը մարդասիրական են:

Զարմանալով Ագնեսայի նկարներով, նրա լայն ընդգրկումով, ես էլ ավելի եմ զմայլվում խորքի վրա նրա կրկնակի դիմանկարով:

Այստեղ նա նկարում է երկու ձեռքով: Ստացվում են կերպարներ իրենց տրամադրություններով ու բնավորությամբ:

Աշխարհում միայն նրան շնորհված այդ եզակի ձիրքը բացում է ստեղծագործական լայն ասպարեզի դարպասը: Եւ պատահական չէ, որ վերջերս նրա անունն ու այս լուսանկարը մտել է «մոսկովյան Գինեսի գրքում»:

Չեմ կասկածում, որ շուտով մենք էկրաններին կտեսնենք մեր ժամանակի առավել հիասքանչ մուլտֆիլմերից մեկը, որի հեղինակն ու բեմադրիչը կլինի Ագնեսա Ավագյանը:

ԳԵՈՐԳԻ ՅԱՐՍԼՅԱՆ

Պարապ «Մունք»

«Մունք էլ մարդ ենք», այսպիսի վերնագրով թե գրվածքի մեջ նախադասություն-պորթկում, լավ չեմ հիշում, բայց հուշում է շատերի քաղաքացիական բացականչականն այս օրերին: Երբեմն բանտից մեծահոգաբար ազատում են՝ համեմատաբար նորմալ պայմաններում բնաջնջելու համար: Հաճախ բանտային ռեժիմից հետո ապրում են մոտավորապես երեք տարի: Պատերը, վախերի նման, աճում են պետական ահաբեկչություններից հետո: Ամպագոռգոռ բացականչում էին, թե գնդակահարում են հանուն հեղափոխության եւ միմյանց հետ փսփսալով, ծոտում էին, որ գնդակահարում են հանուն հեղափոխականների (ըստ քաղաքական դաշտի տարածության): Հեռանալով մեզանից՝ Կենտկոմի գաղափարական բաժնի վարիչը, որպես ամենաաթեիստահայոց կաթողիկոս, մեզ ավանդ թողեց քաղաքում բացել «Գիշերային ակումբներ», որտեղ պարուհիները կանցկացնեն քայլ-պարապմունք, ագիտատորակցիոն եւ պրոֆեսիոնալ աշխատանք:

Ժողովուրդը միշտ էլ սիրել էր իր բերանը փակող բռնակալներին մինչեւ նրանց տապալվելը: Հետո տապալված բռնակալի վրա թափել է վախվորած լինելուց իր քինոտ ատելությունը: Ապա՝ խղճահարվել է եւ անցյալի մեջ թաղված վախերը միախառնելով իր երիտասարդական տարիների հետ, լեգենդներ է հյուսել նրանց մասին՝ հպարտանալով, որ եղել է նրանց ժամանակակիցը: Հետագա սերունդները, մասնակի տարբերությամբ, համտեսել են իրենց պապերի, նախապապերի լեգենդաբույր մնացորդները:

Ո՛չ դու, ո՛չ քո հակառակորդը միմյանց պարտությունը չեք ցանկանում: Ե՛վ դու, ե՛ւ քո հակառակորդը սեփական հաղթանակն եք ցանկանում: Հաղթական լինելն անհրաժեշտ է կանանց եւ ժողովրդի մոտ պարծենալու համար, նրանց սերն արծարծելու եւ բազմապատկելու նպատակով: Այդպես է, այլապես կինն ու ժողովուրդը ինչպե՞ս եւ ինչո՞ւ սիրեին իրենց պարտված բռնակալին: Մի՞թե իրենց երկարամյա քծնացովքերը իզուր էին: Հաղթանակի դեպքում բռնակալի արատները քիչ նշանակություն ունեն, նույնիսկ բոլորովին անտեսվում են կամ արդարացվում: Ողջ լինի ողջամտությունը: Ի՞նչ ժամանակն է առաքինություններ խաղացնելու: Խեղճ Ս. Շոտ Ողորմած, որին համարյա ոչ մեկը չի հիշում: Եկեղեցու կողմից սրբերի շարքին դասվելն էլ նրան չօգնեց: Մոռացության մատնեցին: Ճգրիտ է ասված՝ մատնեցին, քանի որ մոռացությունը մատնություն է: Բայց չէ՞ որ նաեւ պարտության են մատնում, թե մատնելով են հաղթում: Մի ժամանակ 30-ռուբլիանոց թղթադրամներ կային, որոնցով կարելի էր գնել «Ավետարան, ըստ Բորխեսի» գիրքը: Ի՞նչ թղթադրամի կարելի է արժանացնել Նաիրի Զարյանի դիմանկարը կամ Նաիրի Հունանյանի մասնահետքերը: Ստալինը երբեմն ստորագրում էր՝ Իվան Վասիլեւիչ (Գրոզնի): Այսօր ֆրանսիացին Բոնապարտին հիշատակելիս մոռացության չի մատնում Սուրբ Լյուդովիկոսին (Իններորդին): Մո՞ւնք էլ... մեր Աշոտ Ողորմածին:

ՎԱՐՈՒԺԱՆ ՆԱԼԲԱՆԴՅԱՆ

Կորել է

ԵՊՀ ուսանող Ռոման Ավանեսյանի ուսանողական տոմսը (N 00-17):

Համարել անվավեր:

Հայտարարություն

Երեւանի «Ջրմուղ-կոյուղի» ՓԲԸ-ին պահանջվում են հավաքագրող-հսկիչներ:

Աշխատանքային պարտականություններ

■Իրենց ամրացված տեղամասերում բնակչությունից ստացված ջրի դիմաց վարձավճարի հավաքագրում

■Ջրամատակարարման եւ ջրահեռացման գոյություն ունեցող կարգի պահպանում

Ներկայացվող պահանջներ

■Բարձրագույն կամ միջնակարգ մասնագիտական կրթություն

■Սպառողների հետ աշխատելու ունակություն

■Կազմակերպչական կարողություն

■Դրամական միջոցների մուտքագրման կարգի պահպանում

Վարձատրություն

■Վարձատրությունը գործարքային է, կախված հավաքագրվող գումարի չափից

Թեկնածուն պետք է ներկայացնի հետեւյալ փաստաթղթերը

■Անձնագիր, զինվորական գրքույկ, ինքնակենսագրություն, դիպլոմի /ների/ պատճեն, աշխատանքային գրքույկ, 2 լուսանկար

Դիմումների ներկայացման վերջին ժամկետն է 2002 թ. հունվարի 31-ը:

Հասցեն՝ Երեւան, 375025, Աբովյան 66ա, Երեւանի «Ջրմուղ-կոյուղի» ՓԲԸ կադրերի բաժին, հեռ. 56-93-29:

Մարզական

Աշխարհի 16-րդ չեմպիոնը Պոնոմարյովն է

18-ամյա ուկրաինացի գրոսմայստեր Ռուսլան Պոնոմարյովը շախմատի պատմության մեջ դարձավ աշխարհի ամենաերիտասարդ չեմպիոնը: Վասիլի Իվանչուկի հետ եզրափակիչ մրցախաղի 7-րդ պարտիայում 22-րդ քայլին խաղաղ դաշն կնքելով, Ռուսլանը ժամկետից մեկ տուր առաջ նվաճեց ՖԻԴԵ-ի վարկածով աշխարհի չեմպիոնի կոչումը՝ մրցամարտը շահելով 4,5-2,5 հաշվով: Նշենք, որ մինչ Պոնոմարյովը, ամենաերիտասարդ աշխարհի չեմպիոնը Գարրի Կասպարովն էր, որը 1985 թ. հաղթելով Անատոլի Կարպովին, 22 տարեկանում արժանացել էր շախմատային թագին:

Պոնոմարյովը ծնվել է 1983 թ. հոկտեմբերի 11-ին Ուկրաինայի Գոռլովկա քաղաքում: Շախմատ խաղալ սովորել է 7 տարեկանում, իսկ մի քանի տարի անց մասնագետները նրան մեծ ապագա էին գուշակում: Եվ նրանք չսխալվեցին: Արդեն պատանեկության տարիներին Ռուսլանը մի շարք հաջողությունների հասավ: 1996 թ. 12 տարեկանում Ռուսլանը դարձավ մինչեւ 18 տարեկանների Եվրոպայի չեմպիոն, իսկ հաջորդ տարի՝ նաեւ աշխարհի չեմպիոն: 1998 թ. դեռ 15-ը չլրացած, նա Ուկրաինայի հավաքականի կազմում մասնակցեց շախմատային օլիմպիադային, հետո հաղթող ճանաչվեց Դոնեցկում կայացած փնջային մրցաշարում: 2000 թ. Ստամբուլում կայացած շախմատային օլիմպիադայում Ռուսլանը 2-րդ խաղատախտակի վրա լավագույն արդյունքը ցույց տվեց: Անցյալ տարի նա Եվրոպայի անհատական առաջնությունում միայն լրացուցիչ մրցախաղում զիջեց Էմիլ Սուտովսկուն, իսկ աշնանը մեծ ներդրում ունեցավ Երեւանում կայացած աշխարհի թիմային առաջնությունում Ուկրաինայի տարած հաղթանակում: Այնպես որ Ռուսլան Պոնոմարյովի հաջողությունն օրինաչափ էր: Նա դարձավ ՖԻԴԵ-ի գծով աշխարհի 16-րդ չեմպիոնը: Ներկայացնում ենք աշխարհի բոլոր չեմպիոններին.

1. Վիլհելմ Ստեյնից (1886-1896)
2. Էմանուել Լասկեր (1896-1921)
3. Խոսե Ռաուլ Կապաբլանկա (1921-1927)
4. Ալեքսանդր Ալյոխին (1927-1935, 1937-1946)
5. Մաքս Էյվե (1935-1937)
6. Միխայիլ Բոտվիննիկ (1948-1954, 1958-1960, 1961-1963)
7. Վասիլի Սմիսլով (1957-1958)
8. Միխայիլ Տալ (1960-1961)
9. Տիգրան Պետրոսյան (1963-1969)
10. Բորիս Սպասկի (1969-1972)
11. Ռոբերտ Ֆիշեր (1972-1975)
12. Անատոլի Կարպով (1975-1985, 1993-1999)
13. Գարրի Կասպարով (1985-1993)
14. Ալեքսանդր Խալիֆման (1999-2000)
15. Վիշվանաթան Անանդ (2000-2001)
16. Ռուսլան Պոնոմարյով (2002-ից)

ԱՊՀ ԳԱՎԱԹ

Քառյակը որոշվեց

ԱՊՀ չեմպիոնների գավաթի խաղարկությունում հայտնի դարձան կիսաեզրափակիչի մասնակիցները: Մոսկվայի «Սպարտակը» պարտության մատնեց Քութայիսի «Տորպեդոյին»: Արդեն 16-րդ րոպեին Ցիխմեյստրուկի ու Պարֆյոնովի խփած գնդակների շնորհիվ մոսկվացիները խաղը շահում էին 2-0 հաշվով: Մինչեւ խաղավերջ, կողմերը մեկական գնդակ փոխանակեցին: Ավելի համառ ու անզիջում բնույթ կրեց Կիեւի «Դինամոյի» եւ «Նիսայի» հանդիպումը: Թեեւ կիեւցիներն առաջինը հասան հաջողության, սակայն մրցակիցը կարողացավ երկու գոլ խփել: Ճիշտ է, մինչեւ ընդմիջում դինամոյականները վերականգնեցին հավասարակշռությունը: Խաղի ելքը վճռեց 87-րդ րոպեին կիեւցի Գուսինի խփած հաղթական գնդակը (3-2): «Ակտոբեն» «Շերիֆի» նկատմամբ իր առավելությունը հաստատեց միայն խաղավերջում՝ չորս րոպեում խփելով 2 գոլ (4-2): Իսկ ահա մերձբալթյան երկու երկրների չեմպիոնների՝ «Կաունասի» եւ «Ֆլորայի» մրցավեճի ելքը վճռեցին 11 մ հարվածները: Հիմնական ժամանակում դարպասները մնացին անառիկ: 11 մ-ով հաղթեց «Կաունասը» (3-1): Այսօր կայանալիք կիսաեզրափակիչ հանդիպումներում «Կաունասը» կմրցի «Սպարտակի», իսկ Կիեւի «Դինամոն»՝ «Ակտոբեի» հետ:

Եզրափակիչում Հինգիսն ու Կապրիատին

Թենիսի Ավստրալիայի բաց առաջնությունում արդեն հայտնի է կանանց մրցաշարի եզրափակիչ զույգը: Չեմպիոնուհու կոչումը կվիճարկեն պասավոր մրցանակի եռակի դափնեկիր Մարտինա Հինգիսը եւ ներկայիս չեմպիոնուհի Ջենիֆեր Կապրիատին: Հինգիսն արդեն 6-րդ անգամ է մտնում եզրափակիչ, իսկ Կապրիատին 2-րդ անգամ է պայքարելու մրցանակի համար: Կիսաեզրափակիչում Հինգիսը պարտության մատնեց Սելեշին (4-6, 6-1, 6-4), իսկ Կապրիատին հաղթեց Կիմ Կլայստերսին (7-5, 3-6, 6-1):

Տղամարդկանց մրցաշարում հայտնի դարձավ Մարատ Սաֆինի մրցակիցը: Ռուս թենիսիստը կիսաեզրափակիչում մրցելու է Հաասի հետ, որն ասպարեզից հանել էր չիլիացի Մարսելո Ռիոսին:

Մոզեսը գերազանցում է ռեկորդները

Ստոկհոլմում անցկացվող լողի աշխարհի գավաթի խաղարկությունում իր ռեկորդային ցուցանիշներով բոլորին հիացնում է ամերիկացի Էդ Մոզեսը, որը երկու օրում համաշխարհային 3 ռեկորդ սահմանեց: Նախ նա գերազանցեց 50 եւ 100 մ ազատ լողաոճի աշխարհի բարձրագույն նվաճումները, ապա հաջորդ օրը նոր ռեկորդ սահմանեց 100 մ բրաս լողաոճում՝ մրցատարածությունն անցնելով 57,47 վրկ-ում: Նախկին ռեկորդը, որն ի դեպ պատկանում էր իրեն, Մոզեսը գերազանցեց 0,19 վրկ-ով:

50 մ բրաս լողաոճում կանանցից համաշխարհային նոր ռեկորդի հեղինակ դարձավ շվեդուհի Էմմա Իգելստրյոմը (30,47 վրկ):

Վիճակահանությունը կանվանի մրցակիցներին

Այսօր պորտուգալական Պորտո քաղաքում կանցկացվի ֆուտբոլի 2004 թ. Եվրոպայի առաջնության ընտրական մրցաշարի մասնակիցների վիճակահանությունը: Նախապես հավաքականները բաժանվել են 5 խմբի՝ հաշվի առնելով 2000 թ. Եվրոպայի եւ 2002 թ. աշխարհի առաջնությունների ընտրական մրցաշարերում նրանց ցուցանիշները: Հայաստանի հավաքականը, բնականաբար, ամենաթույլերի՝ 5-րդ խմբում է: Վիճակահանությամբ կկազմավորվի ընտրական 10 խումբ՝ յուրաքանչյուրում 5-ական թիմ: Եզրափակիչի ուղեգիր կնվաճեն խմբերի հաղթողները, իսկ 2-րդ տեղը զբաղեցրած թիմերը անցումային խաղերում ի հայտ կբերեն եզրափակիչի մյուս 5 մասնակիցներին:

ՍԿԱՆՎՈՐԴ

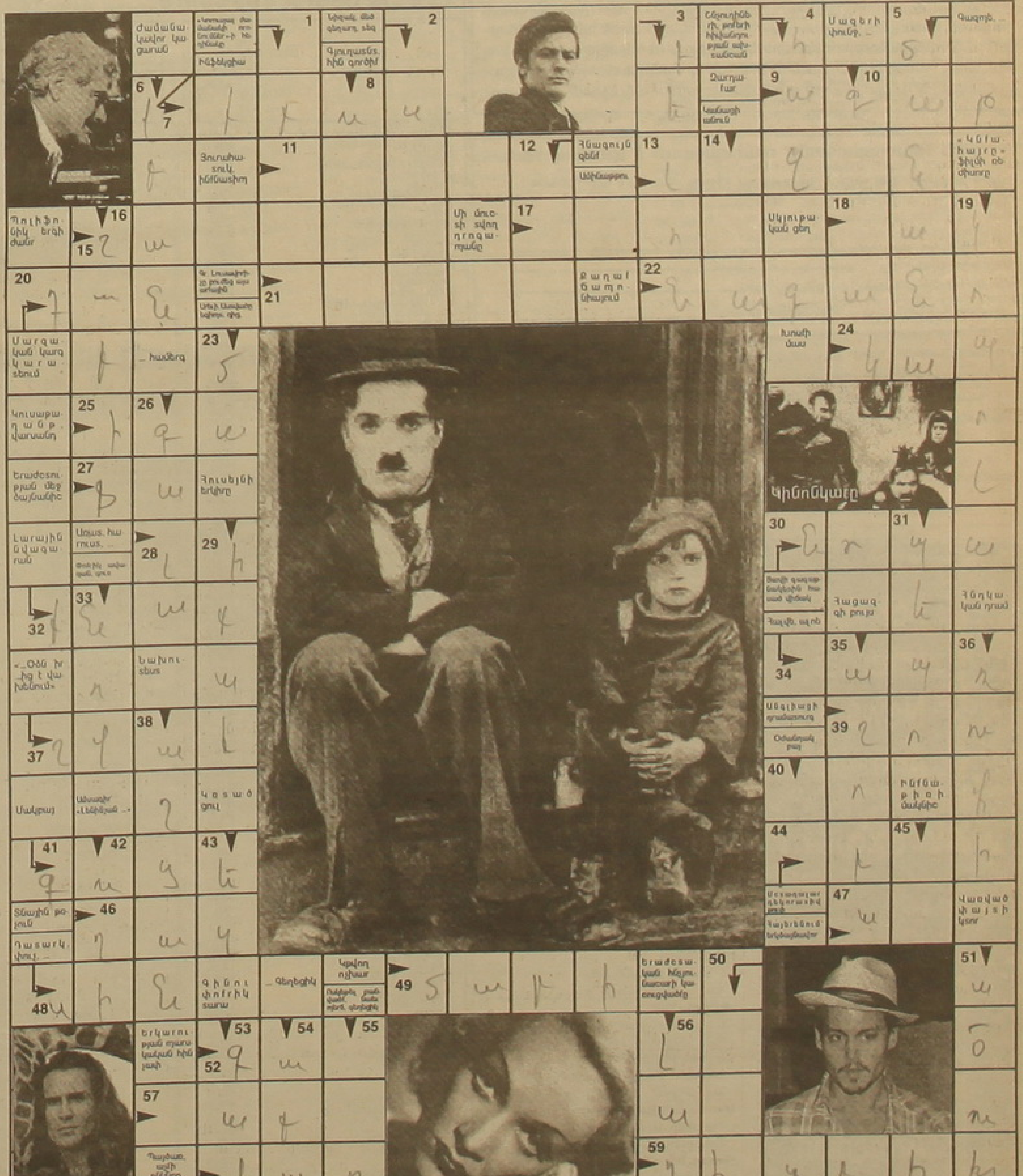

Նախորդ խաչբառի պատասխանները

Ուղղահայաց 1. Հելլադա: 2. Արածանի: 4. Անտոնիո: 5. Երմոնյա: 7. «Կանդիդա»: 8. Նիկելին: 9. Քոչար: 10. Գալեր: 16. «Միկա»: 17. Բազե: 19. Սասնա: 20. Փերիա: 22. Լուվր: 23. Ազրա: 24. Նեյտրոն: 25. Նիկուլին: 26. Հենարան: 27. Նազարեթ: 29. «Սոյուզ»: 31. ԱՄՆ: 32. «Միլ»: 36. Անտուք: 37. Գավին: 39. «Արգո»: 40. Իրան: 42. Երամ: 43. Ուգրո: 44. Ճագանակ: 45. Ալիմիա: 47. Ողնաշար: 48. Երգեհոն: 50. Որոգայթ: 51. Սարոյան: 52. Ամառա: 53. «Օրերա»:

Հորիզոնական 1. Հածանավ: 3. Ճանքարգել: 6. Ակրիխին: 11. Արոտ: 12. Միայն: 13. Ազատն: 14. Նեենի: 15. Ամֆիբիա: 18. Հովնեփյան: 21. Բալայան: 24. Նանենե: 26. Հրացան: 28. «Ասա»: 30. Կաղելա: 32. Սարյան: 33. Մայր: 34. Լառնեն: 35. Լայներ: 36. «Ազգ»: 38. Նանեին: 41. Նեմրութ: 44. Ճոզենավ: 46. «Տոռք Անգեղ»: 49. Հոմերոս: 54. Քաման: 55. Գառրո: 56. Մարաշ: 57. Հողա: 58. Կարերա: 59. Արտեւանունք: 60. Օբարյան:

2002 Թ. ՖՈՒԼԲՐԱՅԹԻ ԱՄԵՐԻԿԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԱՄԱՌԱՅԻՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐ

(Fulbright American Studies Summer Institute Program 2002)

ԱՄՆ պետքարտուղարության կրթական եւ մշակութային փոխանակումների վարչությունը, ԱՄՆ դեսպանության հետ համատեղ հայտարարում են Ֆուլբրայթի ամերիկագիտության ամառային դասընթացների 2002 թ. ծրագիրը: Ֆուլբրայթի ամառային դասընթացները կներառեն վեցշաբաթյա գիտական սեմինարներ դասախոսների, ուսուցիչների եւ հետազոտողների համար: Այս տարի հայտարարվում են հետեւյալ ինը ծրագրերը.

1. ԱՄՆ-ի քաղաքակրթությունը
2. ԱՄՆ-ի սահմանադրությունը՝ ծագումը, զարգացումը եւ ժամանակակից հիմնահարցերը
3. ԱՄՆ-ի քաղաքական համակարգը
4. ԱՄՆ-ի արտաքին քաղաքականությունը
5. Կրոնն ԱՄՆ-ում
6. Ժամանակակից ամերիկյան գրականությունը
7. ԱՄՆ-ի ուսումնասիրությունը գրականության միջոցով
8-9. Ամերիկագիտություն միջնակարգ դպրոցների մանկավարժների համար (2 ծրագիր)

Դիմորդները պետք է լինեն դասախոսական կազմի անդամներ, ներառյալ ուսուցիչներ, դասախոսներ, ուսումնական ծրագրերի, դասագրքերի հեղինակներ եւ գիտնականներ: Անգլերենի լավ իմացությունը պարտադիր է: Դիմումի ձեւը կարելի է ստանալ ԱՄՆ դեսպանությունից:

Դիմումները պետք է ներկայացնել ԱՄՆ դեսպանատուն: Դիմումների ընդունման վերջնաժամկետը 2002 թ. փետրվարի 20-ն է:

Ծրագրերի համառոտ նկարագրությունը փակցված է ԱՄՆ դեսպանության ցուցատախտակին: Մանրամասն տեղեկությունների համար խնդրում ենք դիմել ԱՄՆ դեսպանության հասարակայնության հետ կապերի բաժնի աշխատակից Հասմիկ Միքայելյանին էլ. փոստով <amerstudies@yahoo.com>:

Հասցեն՝ ԱՄՆ դեսպանություն Հայաստանում, Բաղրամյան 18, Երեւան

FULBRIGHT AMERICAN STUDIES SUMMER INSTITUTE PROGRAM 2002

The Bureau of Educational and Cultural Exchanges of the U. S. Department of State together with The United States Embassy in Armenia are pleased to announce the Fulbright American Studies Institute Program 2002. The program is designed as a rigorous six-week faculty level seminar for multinational groups of university teachers, researchers and secondary educators. This year nine summer institute programs are offered:

1. THE CIVILIZATION OF THE UNITED STATES
2. U.S. CONSTITUTION: ORIGINS, EVOLUTION AND CONTEMPORARY ISSUES
3. U.S. POLITICAL SYSTEM
4. U.S. FOREIGN POLICY
5. RELIGION IN THE UNITED STATES
6. CONTEMPORARY AMERICAN LITERATURE
7. THE UNITED STATES THROUGH LITERATURE: READING AMERICA
8-9. AMERICAN STUDIES FOR SECONDARY SCHOOL EDUCATORS (2 programs)

Eligibility: Applicants should be university faculty including teachers, trainers, department chairs, curriculum developers, textbook writers, scholars and secondary school educators. Good knowledge of English is required. Application forms are available at the U. S. Embassy.

DEADLINE FOR SUBMISSION OF APPLICATIONS IS FEBRUARY 20, 2002.

A short description of the programs is posted on the Embassy notice board. For detailed information about the programs, please contact Ms. Hasmik Mikayelyan at the Public Affairs Section of the U. S. Embassy in Armenia.

E-mail: amerstudies@yahoo.com

Address: Baghramian Street 18, Yerevan

ԱՄՆ դեսպանատանը պահանջվում է վարձով տուն

Խնդրում ենք լրացնել այս ձեւաթերթիկը եւ վերադարձնել ԱՄՆ դեսպանատուն Բաղրամյան 18 հասցեով:
ATTN: GSO

1. Հասցեն ____________________
2. Պահանջվող վարձը ____________________
3. Վարձակալման ժամանակահատվածը (տարի) ____________________
4. Ննջասենյակների թիվը— Լոգասենյակների թիվը ____________________
5. Կա՞ արդյոք ավտոտնակ— Բակ/Այգի ____________________
6. Քանի՞ հարկանի է շենքը ____________________
7. Ե՞րբ կարող եք ազատել շենքը ____________________
8. Համաձա՞յն եք հանել տնից ողջ կահույքը եւ անձնական իրերը ____________________
9. Տունը վերջե՞րս է վերանորոգվել կամ վերակառուցվել ____________________

Եթե ոչ, համաձա՞յն եք արդյոք կատարել վերանորոգման աշխատանքներ, ԱՄՆ ստանդարտներին համաձայն, վարձակալելու նպատակով

10. Հեռախոս ____________________

For Your Internal News of Armenia

www.azg.am

Log on to In English, Russian, Armenian and Turkish

Արժեթղթերի գնման/վաճառքի համար դիմել Հայաստանի Ֆոնդային Բորսայի անդամ բրոքերային ընկերություններին

Արդինֆորմ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Թումանյան 28/20
Հեռ.՝ 542674

Արմենբրոկ ՓԲԸ
ք. Երեւան, Հանրապետության 5բ
Հեռ.՝ 528986

Արժեթղթեր Կենտրոն ՍՊԸ
ք. Երեւան, Հանրապետության 5բ
Հեռ.՝ 525801, 581578

Ատրոպատ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Կոմիտաս 22/50
Հեռ.՝ 222725, 278469

Ալիխանյան Բրոքեր ՍՊԸ
ք. Վանաձոր, Գ. Լուսավորչի 45ա
Հեռ.՝ (051) 40297

Ալս Էդրունգի ՍՊԸ
ք. Վանաձոր, Տիգրան Մեծի 71/27
Հեռ.՝ (051) 22422

Երեւան-Բրոքեր ՍՊԸ
ք. Երեւան, Ամիրյան 2/8
Հեռ.՝ 524357, 151820

Ինվեստիս ՓԲԸ
ք. Երեւան, Զաքյան 8, բն. 30բ
Հեռ.՝ 567767, 582478, 562404

Կապիտալ Ինվեստ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Ագաթանգեղոսի 7
Հեռ.՝ 569680, 526417

Լոռի-Վեստ-Ինվեստ ՍՊԸ
ք. Գյումրի, Աբովյան 247
Հեռ.՝ (041) 30868

Պրիմա Ինվեստ ՓԲԸ
ք. Երեւան, Նալբանդյան 50/ 26
Հեռ.՝ 521812, 521051, 528778

Վիքեն ՍՊԸ
ք. Երեւան, Ամիրյան 24, բն. 5
Հեռ.՝ 531805

Ֆինանց ՍՊԸ
ք. Երեւան, Պռոշյան 2
Հեռ.՝ 545477, 545407

Armex
Հայաստանի Ֆոնդային Բորսա
Armenian Stock Exchange

2002 թ. հունվարի 24-ի առեւտրային նստաշրջան

ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ԳՆԱՆՇՈՒՄ

Թողարկող Issuer	Համ. ABBR	Ցուցակ Listed	Գնում* Bid: լավագույն գին Best price	Գնում* Bid: միջ. կշռ. գին Avg. price	Գնում* Bid: քանակ Total qnt.	Վաճառք* Ask: լավագույն գին Best price	Վաճառք* Ask: միջ. կշռ. գին Avg. price	Վաճառք* Ask: քանակ Total qnt.	Կատարված գործարքներ Transactions: նվազ. գին Day low	առավ. գին Day high	միջ. կշռ. գին Avg. price	փոփ.% Avg%	ծավալ (հազ. դրամ) Volume
ՉԱՓԻՉԻ (ԱԲՈՎՅԱՆ)	ACHT	B											
ԱՐԱԳԱԾ ԲԱՄԲԱԿԱԳՈՐԾ. ԱՄ	AGBM	B											
ԱԳՐՈՄԵՔ. ԱՄ (ՎԱՐԴԵՆԻՍ)	AGVM	B											
ԱԼՄԱՍ	ALMS	B											
ԱՅՐՈՒՄԻ ՊԱՀԱԾՈՆԵՐԻ Գ/Մ	APAH	B											
ԱՊԱԿԵԿՈՒՄԻՉ	APAK	B											
ԱՐԱՎՍՏՈ	ARAV	B											
ՀԱՅ ԳՈՐԾԱՐԱՐՆԵՐԻ ԸՆԿ.	ARBC	B											
ԱՐԴԻՆԻ ԷԼ.ՄԵՔ. Գ/Մ (ԿԱՊԱՆԱՉՈՐ)	ARDV	B											
ԱՐԳՈՍ	ARGS	B											
ԿՈՆԻԱԿԻ ԱՐԱՔՍ Ֆ/Ա	ARKF	B											
ԱՐԿԵՆԿԱՐՊԵՏ	ARKP	B											
ԱՐՄՈՒՏԱԺ	ARMJ	B											
ԱՐՇԱԼՈՒՅՍ	ARSL	B											
ԱՐՏԵՔՍ	ARTX	B											
ԱՐՓԱ ՍԵՎԱՆ	ASEV	B											
ԱՐՏՇԻՆԲԱՆԿ	ASHB	B											
ԱՐՏՇԻՆԲԱՆԿ	ASHBP1	B											
ԱՆՈՒՐՅԱՆԻ ՇԻՆԱՆՅՈՒԹԵՐ	ASNR	B											
ՍՏԵԿԼՈՄԱՇ (ԱՐԹԻԿ)	ASTM	B											
ԱՐԹԻԿԻ ԲԵՐԻՈՒԹՅՈՒՆ	ATBE	B											
ԱՎՏՈԱԳՐԵԳԱՏՆԵՐԻ Գ/Մ	AVAG	B											
ԱՎԻԱՀԱՄԱԼԻՐ	AVHM	B											
ԱՎՏՈԲԵՌՆԻՉ	AVTB	B											
ԱՎՏՈՄԱՏԻԿԱ Գ/Մ	AVTM	B											
ԻՋԵՎԱՆԻ ԲԵՆՏՈՆԻՏ Կ/Տ	BENT	B											
ԲՀԵՄ ՊԼԱԶՄԱ	BHSP	B											
ՉԱՐԵՆՑ. ԳՈՐԾԻՔԱՇԻՆ. Գ/Մ	CHGG	B											
ԿԱՊԻՏԱԼ ՄԵՆԵՋՄԵՆԹ	CPMT	B											
ԴԻԼԻՋԱՆԻ ԱՐՏ. ՋՐ. Մ/Կ	DAJK	B											
ԴԱՍՏԱԿԵՐՏԻ ԲՈՒԺՏԵԽ. Գ/Մ	DBJG	B											
ԴԻԼԻՋԱՆԻ ԱՌՈՂՋ. Հ/Ն	DJAH	B											
ՁՈՒԼԱԿԵՆՏՐՈՆ	DZKT	B											
ԷԼԵԿՏՐԱՃՇԳՐԻՏՍԱՐՔ	ECHS	B											
ԷՋՄԻԱԾՆԻ ՍԱՐՔԱՇԻՆ. Գ/Մ	ECSG	B											
ԵՐ. ԷԼԵԿՏՐԱՃԱՐԺԻՉՆԵՐԻ Գ/Մ	EELJ	B											
ԵՐՖՐԵԶ	EFRZ	B	1,000.0	1,000.0	60								
ԵՐ. ՀԻԴՐՈՀԱՂՈՐԴԱԿ Գ/Մ	EHHG	B											
ԵՐ. ՈՍԿԵՐՉԱԿԱՆ Գ/Մ	EJWG	B											
ԵՐ. N1 ԿԱՀՈՒՅՔԻ Ֆ/Ա	EKIF	B											
ԵՐԿԱԹԲԵՏՈՆ-7	EKB7	B											
ԵՐ. ԿԱՇՎԵ ԳԱԼԱՆՏԵՐԵԱՅԻ Ֆ/Ա	EKGF	B											
ԵՐ. ԿԵՆՏՐՈՆԱՅԻՆ ՔԻՄԻԱՅԻ Գ/Մ	EKQG	B				900.0	900.0	33					
ԷԼԵԿՏՐԱԱՊԱՐԱՏ	ELAP	B											
ԷԼԵԿՏՐՈՆ	ELEK	B											
ԷԼԵԿՏՐԱՄՈՆՏԱԺ	ELMJ	B											
ԷԼԵԿՏՐԱՍԱՐՔ	ELSQ	B											
ԵՐ. ԼՈՒՍԱՏԵԽՆԻԿԱ	ELUS	B											
ԵՂՎԱՐԴԻ ՄԱՐՉԱԿՈՇԻԿՆԵՐԻ Ֆ/Ա	EMKFCO	B	500.0	500.0	100								
ԷԼԵԿՏՐԱՄԵՔԵՆԱ	EMQR	B											
ԵՀԱՄ	EMTA	B											
ԷՋՄԻԱԾՆԻ ՊԼԱՍՏՄԱՍ. Գ/Մ	EPLG	B											
ԵՐԱԶ	ERAZ	B											
ԵՐ. ԺԱՄԱՑՈՒՅՑԻ Գ/Մ	ERJG	B											
ԵՐԿԱԹԲԵՏՈՆ	ERKB	B											
ԵՐ. ՇԱՄՊԱՅՆ ԳԻՆԻՆԵՐԻ Գ/Մ	ESHG	B											
ՄԱՀԻՍ ԾԵՆ. Գ/Մ (ԵՐԵՎԱՆ)	ETCG	B											
ԵՐ. ՏԵԽՆՈԼՈԳ. ՍԱՐՔ.ԵՐԻ Գ/Մ	ETXS	B											
ՎԱՆ ԱՖ (ԵՐԵՎԱՆ)	EVAF	B											
ԵՐ. ՈՍԿԵՐՉԱԿԱՆ Գ/Մ - 1	EVG1	B											
ԳԱՎԱՌԻ ՀԱՑ	GAMC	B											
ԱՐԻՎ	GANV	B											
ԳԱՌՆԻ	GARN	B											
ԳԵՂԱՄԱ	GEGN	B											
ԳՈՐԻՍԻ ԳԱՄՄԱ	GGAM	B											
ԳԵԳԱՄԱ	GGMA	B											
ԳՅՈՒԿՈՆԴ	GKND	B											
ԳՅՈՒՄՐԻԻ ՄԱՐ ՊԱՀԱԾՈՆԵՐԻ Կ/Տ	GMPG	B											
ՀԱՅԱԳՐՈԲԱՆԿ	HAGB	B											
ՀԱՇՎԻՉ	HASH	B	100.0	100.0	3,180								
ՀԱՏԻՍ	HATC	B											
ՀԱՅԾԽԱԽՈՏ	HATS	B	1,400.0	1,400.0	30								
Հ ԵՐ. ՀԱՅԱՍ ԳՈՐԾ	HEHG	B											
ՀԱՅԷԼԵԿՏՐԱՄԵՔԵՆԱ	HELM	B											
ՀԱՅԿԱԲԵԼ	HKBL	B											
ՀԱՅՔԻՄՄԵՔԵՆԱ	HQMQ	B											
ՀԱՅՔ.ՇԻՆԱՆԱԽԱԳԻԾ	HSHN	B											
ՀԱՄԱՏՈՂԱՆՈՐՈԳՄԱՆ Գ/Մ	HSNG	B											
ՋԵՐՄՈՒԿ ՀԱՆՔԱՅԻՆ ՋՐԻ Գ/Մ	JHJG	B											
ԿԱՇԻ	KASH	B											
ՂԱՐԱՄԵՏ	KMET	B											
ԿԱՄՈՒՐՋՇԻՆ	KMSH	B											
ԿՈՆԵԿՏ	KNET	B											
ԿԱՆԱԿԱ	KNKA	B											
ՌԵԼԵ Գ/Մ (ԿԱՊԱՆԻ)	KREL	B											
ԿՈՇԿԱԳՈՐԾ ՄԱՍԻՍ	KSHM	B											
ԼԱԿԵՐԻ ՈՒ ՆԵՐԿԵՐԻ Գ/Մ	LAQN	B											
ՄԱՔՈՒՐ ԵՐԿԱԹԻ Գ/Մ	MOER	B											
ՄԱՐՏՈՒՆՈՒՇԻՆ	MRSH	B											
ՄԵՐՁԱՄՈՍԿՎԱՅԱՆ	MSKV	B											
ՄԱՍԻՍ ՏԱՓԱԿ	MSTB	B											
ՄԵՏՇԻՆ	MTSH	B											
ՆՈՒԲԱՐԱՇԵՆԻ ՏՐԻԿՈՏԱԺԻ Ֆ/Ա	NBTF	B											
ՆԵՅՐՈՆ	NERN	B											
ՊԼԱՍՏԻԿ	PLAS	B											
ՊԵՐ. ՄԱՆԿ. ԳԻՆԵԿ. ԿԵՆՏՐՈՆ	PMGK	B											
ՓՈՐՁԻԿ ԼԱՄԵ	PORN	B											
ՌԱՍՏՐ Գ/Մ	RSTR	B											
ՌԵԶՈՆԱՏՈՐ	RZTR	B											
ՍԵԼԵՆԱ	SELN	B											
ՇԻՆԱՄԵՔԵՆԱՆՈՐՈԳՈՒՄ	SHMN	B											
ԵՐ. ՇԻՀԱՆ ՏԵՔՍՏԻԼ Կ/Տ	SHTK	B											
ԿԱՅՏԱՐՈՂ ՍԱՐՔ. Գ/Մ	SKSG	B											
ՍԻՍԱԿԱՆ	SSKN	B											
ԻՆՏԵՐՍՏԱՆՈԿ ԳԱԶ	STAN	B											
ՏԱՍՊ	TASP	B											
ՏԱՎՐՈՍ	TAVR	B											
ՈՒԿՐՇԻՆ	UKSH	B											
ՄԻԱՎՈՐՎԱԾ ԲԱՆԿ	UNBK	B											
ՎԱՂԱՐՇԱՊԱՏԻ ԿՈՆԻԱԿԻ Ֆ/Ա	VAKF	B											
ՎԵԴՈՒ ԷԼԵԿՏՐԱՍԱՐՔԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ Գ/Մ	VELG	B											
ՎԱՆԱՁՈՐԻ ԷԼԵԿՏՐԱՎԱԿ. Գ/Մ	VEVG	B											
ՎԱՆԱՇԻԿ	VSHK	B											
ՎԻՏԱՄԻՆՆԵՐԻ Գ/Մ	VTMG	B											
ԵՐԵՎԱՆ ԿԱՀՈՒՅՔ	YKHQ	B											
ԵՐ. ՊԱՀԱԾՈՆԵՐԻ Գ/Մ	YPHG	B											
ԵՐ. ՌԵԼԵԻ Գ/Մ	YRLE	B											
ԶԱՆԳԵԶՈՒՐԻ ՊՂՆՁԱՄՈԼԻԲԴԵՆԱՅԻՆ ԿՈՄԲԻՆԱՏ	ZNGP	B											

* [illegible]
** 4 [illegible] Բոլոր գները ՀՀ դրամով:
Այլ տեղեկություններ հրապարակվում են ինտերնետային էջում www.armex.am [illegible]

© Armex

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունյաց 70ա Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69150. Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրված է տպագրության 24. 01. 2002 Գինը՝ 100 դրամ